

naša luč

1982

10

krepka primera — dala bi zanjo cekin!

oton župančič — duma

OTON ŽUPANČIČ:

Slovenski strop izhaja iz kota,
od jasic, od Betlehema,
od rojstva božjega,
od božiča.

Jaslice v kotu nad mizo,
mah in pastirčki, hlev in sveta družina
in Betlehem,
na črnem stropu bele zvezde,
od zvezd zlati oreh,
in od največje zvezde, od najumetnejše
izrezljane
(otroci so se igrali, zato je tako
umetna)
Sveti Duh.

Odjahali so sveti trije Kralji
za zvezdo repatico,
in jaslic ni več,
ali nad mizo je ostalo nebo
z zvezdami, orehi,
s svetim Duhom,
in družina se zbira pod njim
leto in dan.

Da je meni izslikati slovensko sobo,
da mi je razdeliti slovenski strop
po umetnosti in po narodni volji:
naši sobi središče je kot,
naš strop izvira iz kota,
naše leto iz božiča,
naša družina iz svete Družine,
naša misel iz svetega Duhá —
tako je hotel naš narod.
(SLOVENSKI STROP)

IVAN CANKAR:

Trije dnevi so še do svetega večera;
na delo je treba za jaslice. Vidva v
hrib po mah; vidva režita in lepita pi-
sane podobe, štalico, sveto družino,
svete tri kralje, pastirje in ovce; ti,
ki si največji, pa naslikaj pisan prt!
Jaslice stoji v kotu, velike in svetle
kakor kapelica.

Od svetega Pavla zvoní; daleč se
razlega pesem v zimo in noč. Blizu je
polnočnica. Zunaj je sneg. Nobena hi-
ša ni temna. Vrata se odpirajo tu, tam.

Skoraj že gre procesija po belem sne-
gu, pod belimi zvezdami.

Cerkev je žarko razsvetljena. Vse je,
kakor da se je bil Jezus rodil prav ta
večer.

Srce se vzdrami, vzdigne se, gre
sámo, visoko, visoko, vse polno sreče,
ki ji ni ne mere ne imena. Kor odpeva
oltarju, ena sama radostna pesem, ki
se razlega iz daljave v daljavo.

Noč je svetla kakor dan. Vse teme
so ugasnile. Nič več skrbi, nič več ža-
losti.

(NA PEČI)

FRAN ERJAVEC:

Hlapec je pritrdil v kotu veliko de-
sko. Na to desko stavi zdaj starejši
deček jaslice. Iz maha napravi goro,
po gori se vije sem ter tja cesta, posu-
ta z najdrobnejšim peskom. Cesta vodi
v Betlehem. Pod goro postavi hlev, le-
po izrezan iz smrekovega lubja. Vanj
položi na slamico božje Dete, ob stran-
neh mu stojita osliček in volk in poleg
božja Porodnica s svetim Jožefom. Po-
tem razpostavi po gori drevesa, ovce,
krave, volke in pastirce, vse iz lesa iz-
rezane in živo pobarvane. Spredaj utri-
di vrsto drobnih voščenih svečic, tu in
tam nastavi katero tudi po gori. Na-
posled obesí na dolgo konjsko žimo od
stropa dol božjega angela, ki nosí v
rokah napis: SLAVA BOGU NA VIŠA-
VAH IN MIR LJUDEM NA ZEMLJI!,
kar oznanja preradostno vest, da se je
rodil kralj nebeški, odrešenik grešne-
mu rodu. Tudi Svete tri kralje je prin-
sel s seboj . . .

Zdajci prinese gospodinja v hišo po-
sodo z žerjavico in kadilom ter oboje
poda očetu gospodarju. Ta se odkrije,
za njim vsi moški in takoj se uredi
sprevod. Naprej stopa pastir s svetilni-
co v roki, za njim gre gospodar, trosi
kadilo na žerjavico, potem se vrsté
drugi, otroci in posli. Tako hodijo od
hrama do hrama, od shrambe do
shrambe, povsod kadeč, kropeč in
moleč.

Ko se sprevod zopet vrne v izbo, so
prižgane pri jaslicah vse svečice. Mati
poklekne, okoli nje otroci, za njimi dé-
kle in moški. Iz pobožnih src se utrga
stara božična pesem: „Pastirci, vstani-
te, pogledat hitite!“

Po končani domači službi božji pride
na mizo mrzla večerja, za njo pehar
suhlega sadja, orehov in lešnikov.

Po večerji hodijo tudi sosede gledat
jaslice. Soba se vedno bolj polni. Mno-
gi so že oblečeni za polnočnico. Pripo-
vedujejo si pravljice, pojó si svete pe-
smi, in tako mine čas, da sami ne vedo
kako.

Zdajci se oglasi veliki zvon. Mogoč-
no in veličastno, kakor nikoli podnevi,
zveni nocoj njegov glas.

Po vasi se čujejo strelí, ulice oživé
in ljudje nekako veselo hité v božji
hram ob tej nenavadni uri.

Nocoj je vse bolj praznično. Orgle se
krepkeje glasé, pevci in pevke lepše
pojó in vsem nepričakovano naglo mi-
ne služba božja.

Ko pa pridejo polnočkarji domov, jih
že čakajo pečene klobase, krvavice in
jetrnice, ki jih je medtem gospodinja
pripravila zanje.

(BOŽIČNI VEČER NA KRANJSKEM)

VITAL VODUŠEK:

Pri nas je sveti večer doma,
četudi ni zunaj še nič snega,
četudi ni zunaj še nič ledu.

Veliko naberemo si mahu
iz smrekovih vej, da božično diše.
Po hribčku zelenem pa kot iz srca
do jaselc pelje svetla steza:

po njej ljubezen do Jezusa gre.

(PRI NAS JE SVETI VEČER DOMA)

FRANC SALEŠKI FINŽGAR:

Blagoslovljeni zvonovi so trkali na
zamrzle šipe. Župnik je stopil pred
hlevce. Na slami je spalo božje Dete in
v snu je dvigalo eno rokico k njemu:
„Pridi, ki si obložen, pridí, jaz te po-
krepčam! Ali ne veš, da mora pasti
zrno v zemljo in biti uničeno, sicer ne
vzkali in ne rodi sadu?“

O, nistem maloveren. Trdno verujem,
da podeliš moči mojemu prahu. Iz gro-
ba, ob katerem stojim, vzbudiš ti kal
semena in vzkliko bo.“

(SELSKEGA ŽUPNIKA SVETI VEČER)

Slika na naslovni strani: Jaslice.

V sveti noči so oznanili angeli ljudem mir. Mir v navpični smeri (med Bogom in ljudmi), mir v vodoravni smeri (med ljudmi samimi). A ne kakršnega koli miru. Marveč mir, ki temelji na resnici, pravici in svobodi.

Takega miru si želimo za naš narod. Miru, ko bodo računi iz preteklosti poravnani. Miru, ko bo slovenski prostor družbeno urejen po narodovi volji, ko bo glas slehernega člana naroda enako upoštevan, ko si ne bo peščica „razsvetljencev“ svojevoljno jemala botrstva nad možgani Slovencev. Mir, ko bo pogled Slovencev v prihodnost prav zaradi te znotrajdružbene izravnosti pogumen in vesel kot v sleherni demokraciji.

Neučakano se večina Slovencev sprašuje, kdaj se bo angel s svetonočnim oznanilom o miru prikazal tudi nad slovenskim prostorom.

Pred nedavnim se je pod vodstvom ameriškega zunanjega ministra zbralo v Washingtonu 75 ameriških razumnikov, časnikarjev, vseučiliških profesorjev in voditeljev sindikatov k pogovoru o nekakšni „križarski vojni“ v državah pod komunističnim režimom. Iskali so poti, po katerih bi bilo mogoče posameznike in skupine v omenjenih deželah podpreti, da bi prišlo v njih do družbene spremembe po mirni poti.

Ameriški zunanji minister je povedal, da se je začela v deželah s komunističnim sistemom nova doba: doba revolucije za svobodo; šibkosti komunistične družbene ureditve so posebno na gospodarskem področju vse bolj očitne, želja občanov po svobodi je vedno bolj glasna.

Misel za to novo „svetovnonazorsko križarsko vojno“ se je porodila pred nekaj meseci ob govoru ameriškega predsednika Reagana pred angleškim parlamentom. V govoru je Reagan med drugim rekel: „V totalitarnih državah moramo podpreti podzgradbo demokracije — svobodo tiska, sindikatov, političnih strank in univerz — ki bo narodom omogočila svobodno izbiro poti, lastni razvoj svoje kulture in odpravo miselnih razlik po mirni poti.“

V istem času je, kot po slučaju, francoski zunanji minister ostro napadel družbeno ureditev v deželah Vzhodne Evrope: „Odklanjamo vse družbene ureditve, ki svoje občane zatirajo. Nikakor se ne moremo strinjati s tem, da bi imela neka državna ureditev ali neka partija prednost pred človekovo pravico do svobodnega izražanja misli.“

Jugoslovansko gospodarstvo je na psu. Če ga primerjamo s „kapitalističnim“ gospodarstvom na Zahodu, ni sposobno niti najmanjše primerjave. Sprašujemo se: kaj je res bilo treba med zadnjo vojno likvidirati toliko nasprotnikov stalinistične revolucije, da imamo danes to, kar imamo?

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.

Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskarna
Družbe sv. Mohorja, 9020 Ce-
lovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadevne dežele):

Anglija 5 tun.
Avstrija 130 šil.

Belgija	300 fran.
Francija	50 fran.
Italija	9000 lir
Nemčija	20 mark
Nizozemska	20 gld.
Švedska	50 kron
Švica	19 fran.
Avstralija	9 dol.
Kanada	12 dol.
ZDA	10 dol.

Razlika v cenah je zaradi ne-
enake poštne in v posameznih
državah in različnih deviznih
preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeni-
ki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

SPLOŠNE

SLOVENISTI SO SE ZBRALI V VELENJU

Profesorji in učitelji slovenskega jezika iz vseh koncev Slovenije in tudi iz zamejstva so več dni poslušali predavanja izvedencev za slovensko literaturo in slovenski jezik ter si izmenjali izkušnje iz poučevanja slovenščine v šolah. Najbolj so pritegnili pogovori o jeziku, književna vprašanja pa so bila potisnjena bolj na rob. Morda zato, ker se je povečala skrb za slovenščino v javnosti. Predavatelji so ugotovili, da še nimamo prave metodike pouka tega predmeta, da je bila pisna sestavina jezika doslej preveč v ospredju, zanemarjena pa je bila govorna sestavina, in da bi morali bolj

spodbujati učenčevo soustvarjalnost v učenju materinščine. Dogovorili so se, da bodo eno pedagoško konferenco posvetili obravnavi slovenskega jezika pri drugih šolskih predmetih.

75-LETNICA ORGANIZIRANEGA LOVSTVA NA SLOVENSKEM

To obletnico so proslavili na zborovanju v Murski Soboti, kamor so prišli številni lovci iz 411 lovskih družin, pevski zbori, lovski registri in predstavniki lovskih družin iz Doberdoba, Celovca in Železne Županije na Madžarskem. Lovske družine iz Gorenjske, Gorice, Kopra, Maribora in Prekmurja so dobila odlikovanja Lovske zveze, klub prijateljev lova iz Celovca pa je ob svojem srebrnem jubileju dobil posebno značko Lovske zveze Slovenije. Danes je na Slo-

venskem 20 tisoč lovcev. Lovske družine so vzgojile kar 900 lovskih čuvajev in 200 tehnikov, ki skrbje za lovišča in divjad.

DELOVNI ČAS SO PRILAGODILI

Pomanjkanje goriv in električne energije je prisililo odgovorne v občinah, da so začeli misliti na varčevanje z drago energijo tudi v pisarnah in šolah. Sklenili so, da bodo uradi na občinah, sodišča in šole uvedla zimski delovni čas, ki bo v veljavi do 1. maja. Delovni čas se začne ob osmi uri, konča pa se ob štirih popoldne.

JAVNA PREVOZNA SREDSTVA SPET V VELJAVI

Varčevalni ukrepi v zvezi s pomanjkanjem vseh vrst bencina so mnoge šoferje

prisilili, da so začeli uporabljati avtobuse in vlake za prevoz na delo ali na izlete. V oktobru in novembru se je zato potniški promet na vlakih in avtobusih povečal za 30 odstotkov. Železnice so okrepile poslovne in zelene vlake in uvedle nove vlake na nekaterih progah. Na Kamniški progi, ki je bila še pred kratkim na robu rentabilnosti, vozi vlak vsako uro, ob konicah pa še pogosteje.

NOVI CARINSKI PREDPISI POVZROČILI GNEČO NA MEJNIH PREHODIH

29. oktobra so začeli veljati novi carinski predpisi, ki pa so bili tako zapleteni in nerazumljivi, da so se cariniki poučevali o njih kar tri dni. Zdomci, ki so se vračali domov za praznik vseh svetnikov, pa seveda sploh niso bili obveščeni o carinskih novostih in prepovedih. Odgovorni v Beogradu so kratkoma prezrli zakonsko določilo, da morajo biti občani o zakonskih spremembah pravočasno obveščeni. Ker zdomci niso smeli uvoziti predmetov dražjih od 1500 dinarjev, so ljudje metali drage televizorje, pohištvene dele, kavo in podobne stvari kar v jarek ob cesti. Podjetje Snaga iz Maribora je te predmete potem odpeljala v carinsko skladišče v Maribor. Zaradi temeljitih pregledov na meji so morali zdomci in turisti čakati tudi po osem ur na prestop meje.

Glavni trg v Celovcu pod snegom.

PO KRAJIH

BELTINCI

Podjetje Beltinka, najuspešnejše izvozniško podjetje v soboški občini, je letos ob-

čutno povečalo izvoz za zahodno tržišče. Še pred letom so izvažali le v Rusijo in na Češko, letos pa bodo zahodnih trgovcem prodali za 7,3 milijona dinarjev svojih izdelkov. S tem bo izvoz povsem kril stroške za uvoz surovin, repromateriala in šivalnih strojev, ki so jih uvozili za okoli 6 milijonov dinarjev.

BOHINJSKA BISTRICA

Nevarnega medveda, ki se je po vsej verjetnosti priklatil s Tolminskega in je naredil kmetom veliko škodo v stajah, so člani lovske družine ustrelili. Zverina je bila težka 130 kilogramov. To je bil drugi medved, ki so ga na področju te lovske družine ubili po letu 1914.

CELJE

Občinski svet za mednarodne odnose je sporočil, da je od leta 1967 pa do leta 1973 odšlo na delo v tujino okoli dva tisoč občanov. Letno se jih je vrnilo domov po petdeset, tako da je sedaj na delu v tujini še okoli 1500 ljudi. Največ jih je našlo zaposlitev v Nemčiji (1227), v Avstriji, Franciji in na Švedskem pa po 60 delavcev. Povedali so tudi, da so letos možnosti za vračanje v domovino omejene, saj uradi za zaposlitev obetajo le delo v drobnem gospodarstvu in v gostinstvu. Potožili pa so tudi, da je zelo majhno zanimanje za članstvo v društvih Celje in Slovenija, ki delujeta v Nemčiji.

IZOLA

Del pokrajinske bolnice za Obalo so končno po dolgih zapletljajih le zgradili. Bolnica, ki so jo začeli graditi le-

ta 1975, ima 300 prostorov na 16 tisoč kvadratnih metrov in 147 postelj. V bolnici so kirurški oddelek, poliklinične ambulante in druge medicinske in pomožne službe. Gradnja in oprema je stala 640 milijonov dinarjev. Ko bo pa denar, pa bodo zgradili še preostali del bolnice, ki naj bi imela 630 postelj.

JESENICE

Zaradi poostrenih pogojev za prestop meje je v tej občini vse več prošenj za naselitev. Seveda ne zaradi čistega zraka, pač pa zaradi pravice do maloobmejne dovolilnice, s katero se gre lahko petkrat na leto čez mejo brez plačila denarnega pologa v višini 5000 dinarjev. Zato se delavci za notranje zadeve dušijo v delu, saj na teden prejmejo okoli 300 takih prošenj, na dovolilnice pa je treba čakati najmanj tri mesece.

KAMNIK

Postaja Gorske reševalne službe je letos obhajala 60-letnico obstoja. Načelnik postaje je na proslavi orisal bogato zgodovino in dejavnost te človekoljubne organizacije. Kamniška postaja GRS je tretja najbolj obremenjena postaja v Sloveniji, takoj za postajama v Ratečah in Mojstrani. Predsedstvo Jugoslavije je to postajo odlikovalo z odlikovanjem zaslug za narod s srebrnimi žarki.

KOPER

„Rave 82“ je bil naslov razstave o pametnem izkoriščanju tako klasičnih kot tudi alternativnih virov energije. Razstavo v prostorih Adriocommerca so dopolnje-

vala strokovna posvetovanja in predavanja o uporabi sončne energije ter o energiji, ki bi se jo dalo dobiti iz odpadkov.

KRANJ

Podjetje Slovenija ceste je začelo graditi avtocesto Naklo-Ljubljana. Začeli so pri Naklem s prvimi zemeljskimi deli. Med pripravami je bilo sklenjenih 373 pogodb z lastniki zemljišč, kjer bo potekala cesta. Spornih je še 420 kvadratnih metrov zemlje, ki pa jo bodo verjetno razlastili. Za delavce so južno od brniškega letališča postavili celo naselbino.

KRANJ

Več kot 250 domačih in tujih razstavljalcev je sodelovalo na 15. sejmu stanovajske opreme na razstavišču v Savskem logu. Podeljenih je bilo več zlatih medalj za kvalitetne izdelke. V okviru sejma so bile tudi razne razstave, kot na primer razstava o ekonomičnem ogrevanju in o sodobnem kuhanju.

KROPA

Ob koncu meseca požarne gasilci na prireditvi 30. oktobra pokazali svoje veščine. Gledalce je najbolj zanimal prikaz reševanja iz visokih stavb ob požaru, kjer so za reševanje uporabljali gasilske zračne blazine. Na proslavi v sindikalnem domu pa so nastopili pevci moškega zbora Stana Žagarja, harmonikaši glasbene šole iz Radovljice in folklorna skupina iz Ribnega.

(dalje na strani 9)

Arh. Jure Vombergar je pozdravil (17. oktobra) ljubljanskega nadškofa v Argentini med drugim tako le:

„... je že 25 let, kar je bil med nami škof dr. Rožman, je pa prvič, da nas obišče škof iz matične domovine, morda edina moralna avtoriteta od tam, katero tukaj priznavamo, cenimo in spoštujemo.

Prepričani smo, da smo v tujini po sili in krivici razmer, domačih in svetovnih razmer pred 40 leti... Koč takrat, hočemo ostati vnaprej zvesti narodu in Cerkvi: Bogu otroci, domovini sinovi, nikomur hlapci.

Čutimo povezanost z našo domovino. Na žalost ne moremo reči istega o domovini: nerazumevanje in ignoriranje nas, zveste sinove naroda, žali in boli.

Zadnja kamrica našega srca je ohranjena materi Cerkvi, ki živi na Slovenskem, ki nam govori v jeziku, ki nas najbolj prizadene in prepriča.

Naj bo Vaš obisk počelo edinosti in vez ljubezni med vsem slovenskim božjim ljudstvom kjerkoli v svetu.“

SVOBODNA SLOVENIJA, Buenos Aires, 21. okt. 82/2.

sveti večer po telefonu

božična zgodba

Gospa Brigita — tako so jo ogovarjali vsi oskrbovanci v Domu — je že več kot eno uro sedela praznično oblečena v dnevnem prostoru. Nestrpno se je ozirala proti vratom, kot da ta čas ne bo vstopil nihče razen osebe, ki jo pričakuje in ki bi morala biti že davno tu.

Za svojih petinosemdeset let, od katerih jih je petinštirideset prebila med učenci v razredu, je videti dosti ohranjena. Le malo zlovoljna je, ker se zaradi premajhne pokojnine ne more v celoti sama vzdrževati in zato ne more imeti svoje sobe, ki si jo tako želi. Do nedavnega ni bila tudi nič manj nesrečna, ker je ostala čisto brez svojcev in je ni nihče obiskoval.

Zdaj ima Magdo. Šele zadnjega pol leta se je seznanila z njo, še uslužbeno samsko učiteljico. Na klopi v parku sta si med otroškim živžavom izmenjali prve besede. Zdaj se jima zdi, da sta

si v bližnjem sorodu, le da se še ne poznata dovolj.

Magda jo obiskuje redno vsako nedeljo. In vsak obisk je za obe praznik.

Za današnji dan, pravzaprav za sveti večer, sta se domenili, da ga preživita skupaj pri Magdi, zato jo gospa Brigita zdaj pričakuje. To povabilo je zanjo večji dogodek, kot bi si lahko kdo mislil: po dolgih letih bo prespala eno noč zunaj Doma . . .

„Le kaj je danes z Magdo? Vrata so se že nešteto krat odprla, vsi domski stanovanci so že šli skoznja, le ona se ne prikaže, ona, ki je zmeraj tako točna . . .“

Oh, ta njena nesrečna soba v Domu! Zanjo je to bolnišnica. Deliti jo mora z dvema bolnima oskrbovankama, ki ne moreta več vstati. V tej sobi je obilo bolniškega ječanja in kljub zračanju zmeraj zagatno. Že večkrat je

gospa Brigita že prosila, da bi jo preselili v drugo sobo, med zdrave ali vsaj med manj bolne, a brez uspeha. Zato prebije največji del dneva v bralnici, med knjigami in časopisi. V sobo hodi samo spat.

Magda . . . ta ji je edina uteha. Od kar jo pozna, se zdi sama sebi kot prerोजना. Prej je živela v prazno, Magda pa ji je vrnila smisel bivanja. Iz tolažilne družabnice se ji je spremenila v prijateljico.

Zdaj živi za Magdo, kot da je ona Magdi mati, čeprav ima včasih ravno nasproten občutek: da se je sama že tolikanj pootročila, da ima Magdo za mater. Naj bo s tem tako ali tako, kadar koli Magda pride, prinese gospej Brigiti v obeh sonce.

„Še vedno je ni! Le kaj se je zgodilo? Vse drugo lahko, samó to se ni, da bi bila Magda nanjo pozabila. Magda nikoli!“

Roke ji oklepajo torbico, kot da se boji, da ji ne pobegne iz nje darilce, ki ga je s privarčevanim drobižem zanjo kupila.

Končno se vrata odpro hitreje in odločneje.

„To je Magda!“

Ne, samó vratarica s pozivom: „Gospa Brigita, telefon!“

„Pride, pride . . .“ si je govorila gospa Brigita, „le v opravičilo me kliče . . .“

Hitela je za mlado vratarico, kot da ima komaj kakšno leto več od nje.

Ko je dvignila slušalko, se je nenedoma vse spremenilo.

Nič več pričakovanja, nič več praznika, vse je posivelo, vse je na tleh kakor posvaljkana preproga v vratarnici.

„Brigita, si ti? . . . Zima me je na vsak način hotela obdariti s poledico: na poti k tebi sem si zlomila gleženj.“

„Ojoj!“

„Ni tako hudo, sem že doma. Še so dobri ljudje, ki priskočijo neznanцу na pomoč. So mi že obložili mavec. Dobra sosesda mi je v pomoč.“

„Ubožica! Praznik si si pokvarila zaradi mene.“

„Prav tako zaradi sebe. Se je pač moralo tako zgoditi. A božični večer ostane zate in zame lep in skrivnosten. Praznične večerje ne bo, a najlepše, kar sem ti hotela podariti, ti vendarle dajem. Iglja je že na plošči.“

Iz slušalke so priplavali dobrotni zvoki starodavne pesmi, ki ji ni na vsem svetu enake: „Sveta noč, blažena noč . . .“

Vratarica, ki je pri mizi vlekla cigareto, je nehote prisluhnila.

Spet glas iz telefona: „Brigita, to je prvi božič, ki ga praznujeva skupaj. Ležim, kakor ležijo ta čas mnogi bolniki po svetu. Ne veš, kako si želim, da bi storila zanje kaj dobrega. V zameno za to, kar so na cesti drugi meni stori- li. Tudi za tvoji sestanovavki v sobi. Vošči jima srečen božič! In ne bodi žalostna! Poskusi se nasmehnuti!“

Gospa Brigita je odložila slušalko.

Prvo, kar je storila, je bilo voščilo vratarici: „Srečen božič!“

V svojo sobo je vstopila po prstih, misleč, da bolnici že spita. A našla ju je budni in hudo potrebni strežničine pomoči. Strežnice pa kljub klicanju po zvoncu od nikoder!

Gospa Brigita je brez oklevanja in prejšnjega odpora opravila obema vse. Celó bolje, kakor bi strežnica.

Bolnici sta se ji hoteli zahvaliti, pa od presenečenja nista našli besed.

„Gospa Brigita . . .“ Dalje ni šlo.

„Pustita ‚gospo‘, recita mi kar ‚Brigita‘! Zdaj pa mirno zaspita! In srečen božič!“

J. L.

Pred nami, vso družino, obhajano s snežno tišino, je zvezda zablestela, obsijala krdela pastirjev, ovac na planini iz mahu in našem ljubem toplém kotu . . .

Tedaj pokadimo in poštropimo z blagoslovljeno vodó od strehe do kleti vso našo hišo, žito in strd, še polje in vrt in vse stvari.

Kako srebrno voda cingljá v koritu sredi samotne vasi. Kako mehko nam angeli pojo, ko sneg naletava in v luninem svitu blešči se dobrava . . .

Anton Vodnik, Ob jaslicah

srečo in mir in blagoslov za božič vam želijo

vaši duhovniki

v zvezi z rojstvom božjega Sina

● **Ko je bila Elizabeta šest mesecev noseča, je Bog poslal angela Gabrijela k devici v galilejsko mesto Nazaret.**

Nazaret imenujemo cvet Galileje. Danes ima okrog 30.000 prebivavcev, ki so večinoma kristjani arabskega rodu. Judje ga imenujejo Nasrat, Arabci pa en-Nasirah.

● **Bila je zaročena z možem, ki mu je bilo ime Jožef in je bil iz Davidove rodbine.**

Gabrijel je prišel k Mariji med njeno zaroko in poroko. Pri Judih so se dekleta zaročala med 12. in 13. letom, poročala pa eno leto po zaroki. Marija je morala biti ob srečanju z angelom stara okrog 14 let, Jožef pa okrog 20, ker so se fantje zaročali med 20. in 24. letom starosti. Do poroke sta zaročenca živela vsak na svojem domu.

● **Angel je vstopil in rekel: „Veseli se, milosti polna, Gospod je s teboj!“**

To ni bil navaden pozdrav, marveč klic k veselju, ker je Marijo izbral Bog. „Milosti polna“ je v izvirniku (keharitome) tako bogat izraz, da ga ni mogoče izraziti z eno besedo. V grščini pomeni izraz obilje, polnost. Ljudje so rekli Mariji Mirjam, nebesa so jo razglasila za milosti polno, sama pa se je imenovala Gospodova dekla.

Tudi besede „Gospod je s teboj“ niso običajni pozdrav. V svetem pismu angeli pozdravljajo tako samo osebe, ki jih je Bog izbral za posebno nalogo. Marija bo pač postala božja mati.

● **Ob teh besedah se je zmedla.**

Marija se ni ustrašila angela, temveč se je zmedla nad nenavadno vsebino njegovega sporočila.

● **Angel ji je rekel: „Ne boj se, Marija, zakaj našla si milost pri Bogu. Spočela boš in rodila Sina, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik in se bo imenoval Sin Najvišjega. Gospod mu bo dal prestol njegovega očeta Davida in kraljeval bo v Jakobovi rodbini vekomaj. Njegova kraljestva ne bo nikdar konec.“ Marija pa je odvrnila angelu: „Kako se bo to zgodilo, ko nimam opravka z moškimi?“ Angel ji je odgovoril: „Božji Duh bo prišel nadte in moč Najvišjega te bo obsenčila, zato bo tudi otrok, ki ga boš rodila, svet. Imenoval se bo božji Sin.“**

Pod izrazom „sveti Duh“ ni mišljena tretja božja oseba — to je mogoče razbrati iz miselnega vzporedja z izrazom „moč Najvišjega“ — marveč prva. Za staro zavezo in torej tudi za Marijo je „sveti Duh“ in „moč Najvišjega“ eno in isto. To je božja stvariteljska moč ali Bog sam. Angel ne uvaja Marije v skrivnost svete Trojice, marveč v skrivnost učlovečenja.

**Bog si je
izbral
najbolj
preproste**

**pri Jezusu
so bili
najprej
pastirji**

O božiču ne moremo mimo pastirjev. Kako naj bi, saj so se pastirji prvi poklonili rojenemu Bogu.

Ljudstvo je imelo pastirje rado. Pastirski poklic je bil spoštovan in tudi donosen.

Izraelci so bili narod pastirjev. Ko še niso imeli svoje domovine, so s čredami tavalili iz kraja v kraj in iskali sočne pašnike in vodo. Šele ko so se za stalno naselili v Palestini, so se oprijeli tu-

di drugih dejavnosti, vendar je bila živinoreja, zlasti dróbnica, še vedno hrbtenica njihovega gospodarstva.

Pastir je bil za Izraelce pojem zvestobe. Nenehno je bil na straži in ves v svojem poklicu. Nihče mu ni meril časa in tudi sam ni sešteval delovnih ur. Živel je v naravi in z naravo. Narava je iz njih naredila dobre ljudi — v njej je Boga najbolj čutili — kogar je ona osvojila, tistemu je spremenila srce.

Seveda pa niso imeli pastirjev vsi radi. Medtem ko jih je ljudstvo cenilo, so jih farizeji sovražili. Zanje so bili pastirji „drhal, ki ne pozna postave“. Imeli so jih za roparje in sleparje. Uvrščali so jih med grešnike. Ker so živeli pastirji v vednem pomanjkanju vode, se niso veliko umivali. To je bilo farizejem, varuhom postave, dovolj, da so jih sovražili. Očitali so jim, da ne spolnjujejo predpisov o umivanju rok in čiščenju posod, ter da se ne menijo dosti za zapoved o uživanju čistih in nečistih jedi. Z njimi se niso marali družiti.

Pastirji so bili iz družbenega življenja dejansko izključeni. Njihov glas ni v javnosti nič pomenil. Če je kdo klical pastirja za pričo na sodišču, je bilo njegovo pričevanje neveljavno. V očeh duhovnih voditeljev judovskega naroda so bili pastirji samó „grešni podeželani“. Znan je rabinski izrek: „Ni tako preziranega stanu, kot je pastirski.“

Kljub temu, da so bili tako prezirani, pa pastirji čred niso zapuščali, temveč so jim s preprostim srcem služili. Bili so pastirji, ne najemniki. Od zgodnje pomladi do konca novembra so bili v naravi s čredo; v toplejših in zavetnejših krajih, kakor sta bila Betlehem in njegova okolica, pa tudi pozimi. Tudi noč jih ni premotila, da ne bi nad čredo čuli.

Čim bolj so jih farizeji zapostavljali, tem bolj so se pastirji oklepali Boga in hrepeneli po Odrešeniku. Živeli so v prepričanju, da se bo Zveličar usmilil revnih in preziranih. To upanje so jim zbujaile besede prerokov.

Molili so psalme, ki jih je tisoč let prej spesnil David, nekoč sam betlehemiški pastir, kasneje najslavnejši kralj judovske zgodovine. Čeprav so bili povečini nepismeni, so imeli ti otroci narave bister spomin. Znali so veliko na pamet. Preprost človek se opira na spomin. Če se pa povedanega oklene tudi srce, res ničesar ne pozabi. Zato so pastirji vedeli, „da bo Odrešenik prišel in se ne bo zakasnil“.

Ker Bog ne gleda na to, kar je pred očmi, marveč na človekovo srce, ni čudno, če se je dal, ko je prišel v človeški podobi med nas, spoznati najprej tem preprostim ljudem narave.

Medtem ko je Betlehem spal in je bil vse naokrog globok molk, so pastirji nenadoma zagledali veliko luč. Seveda so se prestrašili, toda angel jih je pomiril: „Ne bojte se! Prinašam vam ve-

to noč

Ves advent se pripravljamo na sveti večer. Ali ne bi bilo škoda, ko bi ga preživeli kar tako, kakor bo nanese lo?

Že prej se moramo v družini dogovoriti, kaj bo kdo molil ali bral, katere pesmi bomo peli oziroma poslušali.

Za uvod poslušamo s traku božično pesem. Potem prebere eden od staršev te-le misli:

Ko ima kdo od nas rojstni dan ali god, je to praznik za vso dru-

žino. Prinesemo mu darila, da mu s tem povemo, kako ga imamo radi. Voščimo mu „vse najboljše“. Danes praznujemo Jezusov rojstni dan. Tega se ne veselimo samo mi, marveč vsi, ki verujemo, da je Jezus božji Sin in da nam je odprl nebesa. Njemu na čast postavljamo jaslice in božično drevo ter pojemo božične pesmi. Iz tega veselja se tudi obdarujemo med seboj.

Prižgemo svečke na božičnem drevesu. Zapoje mo ali pa poslušamo božične pesmi s traku. Za tem eden od staršev molí:

Jezus, ti si med nami, saj smo

zbrani v tvojem imenu. Zbrali smo se, da izrazimo veselje nad tvojim rojstvom in te, tako kot nekoč angeli in pastirji, počastimo z molitvijo in pesmimi. Naj nas to naše praznovanje tesneje poveže med seboj in s teboj!

Nekdo prebere svetopisemsko poročilo o Jezusovem rojstvu:

Tiste dni je prišel ukaz cesarja Avgusta, naj popišejo vse cesarstvo. In vsi so se šli popisat, vsak v svoj kraj.

Tudi Jožef se je odpravil iz mesta Nazareta v Galileji in odšel v Judejo, v Davidovo mesto, imenovano Betlehem, da bi se

selo sporočilo, ki bo vzradovalo vse ljudi. Danes se vam je rodil v Davidovem mestu Zveličar, ki je Kristus Gospod.“

Ta novica je potem obšla ves svet in ga v precejšnji meri osvojila. Morda je k temu pripomogla tudi zgodovina, ki jo tako čudovito usmerja neznani Krmar. Nikdar ni bil svet tako enoten in nikdar ni živel bolj v miru kot takrat. Domala ves tedaj znani svet je živel v mejah rimskega cesarstva in v njem je bil takrat mir. Prav tedaj se je rodil Knez miru, in svet je prav zaradi

miru za Kristusovo rojstvo hitreje zvedel.

O njem so bili najprej obveščeni betlehemske pastirji. Takoj so se odpravili na pot. Prav nič jih ni oviralo. Sredi noči so odhiteli k votlini in našli vse tako kakor jim je bilo sporočeno.

Tisoč let prej je govoril Bog po preroku Natanu betlehemskega pastirju in poznejšemu kralju Davidu, da mu bo ustanovil večno kraljestvo. V Kristusu je prerokba postala stvarnost, ne samo zato, ker je njegovo kraljestvo večno, ampak tudi zato, ker je tudi sam hotel

novorojenčka, zavitega v plenice in položenega v jasli.“

In takoj se je pridružila angelu številna truma nebeške vojske, ki je slavila Boga in govorila: „Slava Bogu v nebesnih višavah in na zemlji mir ljudem, ki so mu všeč!“

Zapojemo ali poslušamo s traku pesem Sveta noč. Zatem pove eden od staršev:

Od veselja, da je prišel za nas na svet sam božji Sin, se med seboj obdarujemo.

Sledi družinski večer v pogovoru in petju, nato pa polnočnica.

popisal s svojo zaročenko Marijo, ki je bila noseča. Ko pa sta bila tam, se je stekel čas, ko naj bi rodila. In rodila je sina prvorojenca, ga zavila v plenice in položila v jasli, ker zanje ni bilo prostora v prenočišču.

V tistem kraju so bili pastirji na prostem in so se čez noč vrstili na straži pri čredi. Prikazal se jim je Gospodov angel in jim je rekel: „Naznanjam vam veliko veselje, ki ga bo deležno vse ljudstvo: danes se vam je v Davidovem mestu rodil Odrešenik, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: našli boste

na predvečer

Sveti večer. Vse je pripravljeno. Še to in ono moram postoriti: v jezerce nosim vodo in v hlevček položim Sveto družino.

Potem pokadimo hišo in odmolimo. Otrokom žarijo oči ob jasliah. Ovce in pastirje v njih smejo predstavljati.

Ob jasliah se zamislim v svojo preteklost. Srečno mladost sem imel. Tudi doživetja ob jasliah spadajo v to srečo. Oče in mama sta mi pripravljala jasliah, ko sem bil še zelo majhen. Kasneje sta mi povedala, da sem kot otrok presedel včasih pri njih po cele ure, prestavljal male backe in pastirje in sestavljal nove skupine.

Mislim na družino svojega bratranca. Rok, Andraž, Katarina... pri vas nocoj ni jaslic, je pa mnogo drugega. A vaš oče, Metod, mi je nekoč priznal: „Koliko lepih trenutkov smo preživeli doma pri jasliah. Svoje otroke sem vsega tega oropal.“

Doma se pogovarjamo. Potem grem s prijatelji v zvonik. To je posebno doživetje svete noči. Ob enajstih razlijemo čez polje pesem veselega oznanila. Nekaj minut pred polnočjo vse utihne. Zdaj čakamo samo še na udarce ure...

Pesem zvonov, praznično petje s kora, topla beseda od oltarja, vse to je ogrelo nabitno polno cerkev. Nocoj sem čudno dober vsem ljudem.

Polnočnica, zame ena sama pesem... In če pomislim, da sem našel svoj mir šele lani, prav na ta večer...

J. J.

postati pastir, pastir ljudi. To zato, ker je prav ta poklic njegovo zavzetost za ljudi najbolj označeval. Kakor svoje črede ne zapusti pastir, tako je tudi on ne bo. Zanj bo dal največ, kar ima: svoje življenje.

Potem res ni čudno, če so v božični noči prišli h Gospodu najprej pastirji. Po preprostosti srca in po zvestobi poklica so mu bili najbolj podobni. A niso prišli prazni. V naglici je vsak nekaj zagrabil, da mu je nesel v dar. Ta je nabral nekaj suhljadi, oni je vzel malo mleka in sira, tretji pa kar celo ovčko. Pred svojega Pastirja niso marali praznih rok. Tako se je spodobilo, saj tudi on ni prišel na svet praznih rok: poklonil jim je mir in srečo, da je njih srce prekipevalo. Dobili so več, kot so darovali, zato so „Boga slavili in hvalili za vse, kar so slišali in videli“.

Značilno je, da evangelist Luka besedo „evangelij“, ki pomeni „veselo vest“, „veselo sporočilo“, prvič uporabi prav tu. S tem hoče reči: Kdor ima Boga, ima vse. Kdor nima Boga, nima ničesar, pa čeprav misli, da ima vse. Zato: ko bi bil božji Sin tisočkrat rojen, pa ne bi bil rojen v srcu določenega človeka, bi bilo to tisočkratno rojstvo božjega Sina za tega človeka popolnoma zaman.

F. R.

otrok naj božič doživi!

Božič je spomin zgodovinskega dogodka: tedaj se je rodil kot človek Jezus iz Nazareta, božji Sin. Ta za posameznika in ves svet tako važni datum naj bi slehernik, tudi že otrok, globoko doživljal!

Uvod v božič je sveti večer. In središče svetega večera so za otroka jaslince.

Ko začneta oče in mati škropiti in kadiiti stanovanje, naj rečeta: „Praznujemo rojstni dan Jezusa, našega božjega Odrešenika.“ Mali otroci naj imajo med tem obredom v rokah smrekovo vejico ali prižgano svečko. Škropljenje in kajenje naj spremlja molitev angelovega češčenja; če je pri tem navzočih več majhnih otrok, pa rajši pesem „Poslušajte vsi ljudje!“

Obhod se konča pred jaslincami, kjer naj bodo prižgane le lučce pri jaslincah in na dreveščku. V jaslincah naj še ne bo Deteta. Majhni otroci naj položijo v jasli slamicice, ki so jih s svojo pridnostjo zbrali v adventu, ali pa naj položijo na pot prav tako nabrane kamne.

Oče prebere iz evangelija poročilo o Jezusovem rojstvu, mati pa položi v jasli kip Deteta, ki ga je že nosila med blagoslavljanjem stanovanja.

Vsi skupaj zapojejo pesem „Sveta noč“, nato pa zmolijo kratko zahvalno molitev, npr.: „Dobri Oče, hvala ti, da si nam poslal na zemljo svojega Sina, ki nam je spet odprl vrata v nebesa. Naj bomo tudi mi tako dobri, kot si ti!“

Šele sedaj zasvetijo sobne luči.

Sledi obdarovanje, a naj bo skromno: pastirji so Jezusa v njegovi popolni revščini obdarovali s skromnimi darovi.

Tudi po božiču naj se ob jaslincah vzgajajo otroci k ponižnosti, skromnosti, dobroti, čistemu veselju.

LIBELIČE

Konec oktobra so v tej vasi ob avstrijski meji pripravili proslavo v počastitev 60-letnice priključitve tega kraja k matični domovini. Pripravili so tudi razna športna in kulturna srečanja po drugih krajih dravogradske občine. Karavlo na koncu vasi pa so poimenovali po 20. oktobru, dnevu, ko je ta kraj dokončno pripadel Sloveniji.

LJUBEČNA

Kulturno umetniško društvo je v oktobru ustanovilo godbo na pihala. Na vaje prihaja okoli 20 godbenikov, ki se pod taktirko devetnajstletne dirigentke pridno uče valčke, polke in seveda tudi moderno glasbo. V začetku prihodnjega leta pa se bodo domači godbeniki predstavili občinstvu.

LJUTOMER

Pomanjkanje deviznih sredstev je močno prizadelo tudi podjetje Tehnostroj, ki izdeluje prikolice za tovornjake. Ker domačim dobaviteljem gum niso mogli zagotoviti deviz za gume, so montažni oddelek zapuščale prikolice brez koles. Na pomoč jim je priskočilo podjetje SIP iz Šempetra s posojilom 50 tisoč dolarjev, s katerimi so kupili sedem tisoč gum. Podjetje je do lani samo prislužilo devize z izvozom, letos pa jim je spodletel posel z Irakom.

LJUBLJANA

V veliki dvorani Narodne in univerzitetne knjižnice so ob stoletnici rojstva slovenskega pesnika Alojza Gradnika odprli razstavo njegovih del. Na ogled so bili številni Gradnikovi prevodi in pesniške zbirke. Razstavo so

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

SEDAJ SE DEL SLOVENSKE CERKVE NEKRITIČNO PRILAGAJA NAŠI DRUŽBENI STVARNOSTI, SICER V DOBRI VERI, DA BI KORISTIL CERKVI IN DRUŽBI, NI PA TO TEMELJNA USMERJENOST VEČINE CERKVE NA SLOVENSKEM.

(Iz slovenskega verskega tiska v matični domovini)

**FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:
SAME RESOLUCIJE BEOGRADU NIČ NE POMAGAJO**

Pred kratkim je bila avtocesta, ki pelje iz Beograda proti jugu s čakajočimi kolonami avtov ure dolgo zablokirana. Nekega nemškega turista, ki je hotel eno teh kolon avtov fotografirati, so zaradi „sovražne propagande“ prijeli in ga za več dni zaprli. Šlo je za enega, žal, množičnih se primerov, ko se slabo poučena, negotova in živčna policija spravlja nad tujce brez razloga.

Pomanjkanje bencina ni „sovražna propaganda“, to v resnici obstaja. Nihče ne ve, kako bo pozimi, če si bo treba beliti glavo tudi s kurilnim oljem. Zateči se k električnemu toku je možno le v neki meri; že sedaj so tudi pri njem omejitve.

Težave s kurjavo in energijo so le ena izmed mnogih ujm, ki trenutno bičajo Jugoslavijo. Državna letalska družba JAT je grozila v prvi polovici septembra z ustavitvijo poletov, če ji vlada ne da takoj deviz za dolgove v tujini. Poleg za bencin je podjetje dolgovalo v tujini velike vsote za nadomestne dele, takse za polete prek držav in pristajanje ter za zavarovalnino.

Jugoslovanski časopisi poročajo zelo pogosto in velikokrat naravnost razburljivo o gospodarskih težavah. Časnikarska odjuga, ki je doslej vladala v glavnem le v Srbiji in Sloveniji, se je po zadnjih rotacijah oblastnikov v zgodnjem poletju raztegnila tudi na Hrvaško.

Zdi se, da raznim jugoslovanskim voditeljem odkrito pisanje tiska ni ravno všeč. Beograjski časnikarji so začeli vtikati nos v vseh vrst škandale. V Beogradu napeto opazujejo, kako se bo zadeva razvijala; najbrž se bo brž pokazalo, ali je sploh še možno jugoslovanskemu tisku spet natakiniti notranjepolitični nagobčnik.

Opazovalci v Beogradu so mnenja, mogoče malo pretiranega, da je Jugoslavija, kar zadeva njeno gospodarsko in denarno politiko, postala neke vrste protektorat Mednarodnega monetarnega fonda. To velja v toliko, ker se mora Jugoslavija na priporočila tega fonda ozirati, če si noče zapreti njegovih posojil — kar je ob 20 milijardah dolarjev dolgov deželam s trdo valuto malodane brezpogojna zapoved. Ker poznajo jugoslovanski funkcionarji največkrat le administrativne ukrepe, od zamrzitve cen in morda celó plač pa do splošne prepovedi uvoza brez ozira na izgubo, se nasveti fonda za izboljšanje gospodarstva pogosto spremenijo v svoje nasprotje.

Predvsem se priporočila Mednarodnega monetarnega fonda ne dotaknejo osnovnega zla jugoslovanskega gospodarstva, namreč ideologiziranega gospodarskega sistema, ki jugoslovanska podjetja tako omejuje in jim nalaga brez števila „družbenih“ bremen, še preden ta lahko sploh kaj prislužijo. Šefi-

nja vlade Milka Planinc je morala spet priznati, da je proizvodnja jugoslovanskih podjetij predraga.

Ribičič je moral priznati, da vlada pri sedanjem jugoslovanskem vodstvu negotovost in neenotnost, v nekaterih primerih celo neka nemoč glede vprašanja, kaj je treba storiti. S partijskimi resolucijami, to menda počasi uvidevajo, ni mogoče rešiti težav v državi. A za krepke reforme sistema se vodstvo slej ko prej ne more odločiti.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 23. sep. 82/12.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: 40 LITROV BENCINA ZA JUGOSLOVANE

Napovedano odločitev jugoslovanske zvezne vlade, da vpelje za bencin bone, so sporočili 14. oktobra v zveznem parlamentu v Beogradu. Po njej je predvidenih mesečno za vsako vozilo 40 litrov bencina. Tudi za tuje turiste bodo izdali bone. Vlada je s tem potegnila črto pod pomanjkanje bencina, ki traja že eno leto in ki se je zadnje tedne stalno zaostrovalo. V vseh šestih republikah in pokrajinah so na bencinskih črpalkah dajali le po 15 litrov bencina. Bencinskim črpalkam so dovažali bencin zelo neredno.

Za letos je predviden celotni uvoz 10,1 milijonov ton nafte. 1980 ga je bilo 11,5 milijonov ton. Nekako štirje milijoni ton nafte prihajajo iz lastne proizvodnje. Večji uvoz ni mogoč, ker Jugoslavija nima na voljo dovolj trdih valut.

Poleg tega bodo iz „stabilizacijskih razlogov“ jugoslovanskim občanom otežkočili potovanja v tujino. V prihodnje mora slehernik, ki namerava na tuje, pri banki položiti denar, ki ga bo šele čez dalj časa dobil nazaj. Po nepotrjenih vesteh naj bi ta vsota znašala okrog 5000 dinarjev (nekako 250 mark). Pri vstopu v Jugoslavijo in pri odhodu iz nje smejo Jugoslovani slej ko prej imeti pri sebi le 1500 dinarjev (75 mark) v domači valuti, medtem ko smejo nesti s seboj v tujino devize v neomejeni množini.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 15. okt. 82/9.

DELO: OMEJITVE

V skupščini SFRJ je potekala tiskovna konferenca, na kateri so predstavniki ZIS obvestili novinarje o ukrepih, povezanih z varčevanjem in stabilizacijo.

- GORIVO: omejena bo prodaja bencina in dizelskih goriv, ki bodo poslej za bone. Za osebni avtomobil bo poslej mogoče dobiti 40 litrov bencina na mesec. Boni se lahko prenašajo iz meseca v mesec.

- KURJAVA: temperatura v stanovanjskih in drugih prostorih bo nižja (19°), skrajšuje se kurilna sezona.

- PREMOG: rudarji v premogovnikih bodo delali ob sobotah, nedeljah in praznikih, ta čas se šteje v pokojninsko dobo. ZIS bo za kurjavo uvozil 200.000 ton premoga.

- KURILNO OLJE: postopno se bo podražilo, tako kot mazut. Večja cena bo šla v prid razvoja premogovnikov in preusmeritev s tekočih na trda goriva.

- ELEKTRIKA: uveljavi se prva in druga stopnja omejitev v vsej državi, skrajša se TV spored, športnih igrišč ne bodo osvetljevali, prepove se uporaba električnih grelcev v stanovanjih in drugih prostorih, kjer je centralna kurjava.

- DELOVNI ČAS: sklenili naj bi dogovor, s katerim naj bi uvedli delo ob dnevni svetlobi, razen tam, kjer to ni mogoče.

- LUKSUZNI AVTOMOBILI: uporaba je omejena.

- KRUH: štruce ne bodo težje od 80 dekagramov.

- IZVOZ: surovine in reprodukcijski material bo mogoče uvoziti le za toliko, da vrednost uvoza ne bo preseгла 50 %-ne vrednosti blaga za izvoz.

- POSOJILA: udeležba za nakup peči na olje bo 95 %-na, za tekstil in pohištvo 60 %-na.

DELO, Ljubljana, 16. okt. 82/1.

dopolnjevale Jakčeve ilustracije pesnikovih del.

LJUBLJANA

V Cankarjevem domu so praški madrigalisti doživeli z ubrano staro glasbo lep uspeh. Mešani pevski oktet je predstavil italijanska in češka dela iz 16. stoletja, izvajali pa so tudi dela Galusa.

LJUBLJANA

Avtobusno podjetje je zaradi pomanjkanja pogonskih goriv ukinito proge, ki so povezovalе slovensko glavno mesto z Beljakom, Celovcem, Železno Kaplo, Trbižem in Trstom. Proste avtobuse so preusmerili v prevoze delavcev in šolarjev.

MAKOLE

Slovenska in slovenskobistriška kulturna skupnost sta z 800 tisoč dinarji podprli obnovo gradu Štatenberg, ki je v zadnjih letih nevezdržno propadal. Delavci podjetja Granit iz Slovenske Bistrice so obnovili streho, pročelje, ornamentiko in severni del gradu. Odgovorni upajo, da bo tudi v bodoče mogoče zagotoviti dovolj sredstev za temeljito obnovo tega znamenitega gradu.

MARIBOR

Del nove hitre ceste, ki bo razbremenila prometne zamaške v poletnih mesecih, so odprli teden dni po otvoritvi spodnjega dela novega mostu čez Dravo. Štiriposovna cesta se začneja pri pobreškem pokopališču in se konča pri Ptujski cesti. Nove ceste so se razveselili predvsem prebivalci Podbrežja, Melja in Tezna, saj se bodo tako izognili gneče v središču mesta.

MARIBOR

Sejem »Sadje 82« je bil tudi

letos v prostorih Mariborskega sejma. Na ogled je bilo predvsem kvalitetno sadje in sadike iz slovenskih drevesnic. Sadjarji so na sejmu lahko kupili drevesa, ki so malokdaj na prodaj. Kmetijski strokovnjaki pa so prikazali sodobno predelavo sadja in nudili koristne nasvete.

MENGES

Planinsko društvo Janez Trdina praznuje letos 30-letnico delovanja. Ta jubilej so počastili s slovesno akademijo v kinodvorani, kjer je z recitacijami ter pevskim in folklornim programom sodelovalo tudi društvo Svoboda in oktet bratov Pirnat. V avli osnovne šole pa so planinci pripravili razstavo o delu društva. Teden planinstva so zaključili z izletom na Kum.

MURSKA SOBOTA

Kovinskopredelovalno podjetje IMP Panonia, ki spada med naše največje izdelovalce kmetijskih strojev in opreme, je letos imelo precejšnje težave v proizvodnji zaradi neupravičenega zviševanja cen surovin. Tako se je hladna valjana pločevina podražila za 50 odstotkov, končne cene njihovih proizvodov pa so zaradi zamrznjenih cen ostale iste kot lani. Čeprav se je letos zelo dvignila produktivnost v tem podjetju, pa je zaradi državnega določanja cen in enostranskega povišanja cen dobiček skoraj izostal.

NOVO MESTO

Pravniki graške in ljubljanske fakultete so se zbrali na že tradicionalnem srečanju, ki ga vsako leto prirejajo izmenično na Slovenskem ali pa v Avstriji. Osrednje predavanje je imel profesor Stojan Cigoj o bistvu obla-

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

RAZPADANJE JUGOSLOVANSKEGA KOMUNISTIČNEGA SISTEMA

Pred nedavnim je münchenska SÜDDEUTSCHE ZEITUNG (16./17. okt. 82/10) objavila zanimivo razmišljanje o Jugoslaviji, ki ga v povzetku objavljamo:

Ko se je Stepan Djureković, eden vodilnih menežerjev podjetja INA, umaknil maja v tujino, ker je po zatrjevanju jugoslovanskih oblasti poneveril denar, so ga brž oblatili: menežer (povrhu tega še komunist), ki bi poneverjal denar, je v Jugoslaviji nekaj docela neobičajnega.

Ko je pred nedavnim beograjski partijski funkcionar Rade Končar odstopil od svojih partijskih in gospodarskih funkcij, ker je bil mnenja, da v Jugoslaviji ni dejansko nihče pripravljen nositi odgovornost, so spustili nanj celo kanonado psovka: da je anarholiberalac in stalinist, tehokrat in dezintegralist, manipulant in konfuznež, mesijanist in dramaturg, elitnež in unitarist, politikaster in oblastizeljež, nacionalist, radikalec, defetist in da hoče biti lider.

S to ploho nalepk naj bi bil Končar ožigosan kot neki posebnež, kot nekdo, ki stoji zunaj sistema. Proti uradnemu zatrjevanju, da je družbena poštenost v resnici popolnoma nedotaknjena, govori le nekaj „malenkosti“: v Zemunu so si funkcionarji prisodili razkošna stanovanja, podobno se je zgodilo v Kragujevcu, v Črni gori so funkcionarji precej denarja, ki so ga bili dali jugoslovanski občani za pozidavo po potresu, poneverili. Vse to dokazuje, da partijska kadrovska politika ni vselej v redu, da se je samoupravljanje izrodilo delno v samopostrežbo, predvsem pa, da ukrepi, ki jih zakoni proti ljudem takšne vrste določajo, niso zmeraj uspešni, ker so premalo uporabljani. Poplava besed je prejkone znamenje tega, kako globoka je kriza v Jugoslaviji.

Kaj se je tam spremenilo od Titove smrti? Gospodarska kriza je izbruhnila na celi črti in vedno bolj se spreminja v družbeno krizo. Leta 1976 je država dolgovala okrog 13 milijard dolarjev, štiri leta kasneje, ob Titovi smrti, že 20 milijard. Od tedaj govori partija o rešitvah, ki se jedra težav ne dotaknejo. Predvsem ni še nihče imenoval z imenom in priimkom tistih, ki so za krizo odgovorni, nihče še ni privlekel na dan imen krivih funkcionarjev.

Za primer: Petar Fleković je od maja direktor hrvaške prečiščevalnice petroleja INA. Do maja je bil ministrski predsednik Hrvaške. V času njegovega predsedovanja so gradili velika prestižna podjetja, kot npr. petrokemični kombinat na otoku Krku. Mnogo načrtov je bilo čezmernih in je Hrvaško privedlo na rob gospodarskega poloma, kajti gradilo so jih lahko samó z zmeraj znova najetimi kratkoročnimi dolarskimi posojili v tujini. Navzlic temu je postal Fleković iz ministrskega predsednika šef podjetja INA, Milka Planinc, tedanja šefinja hrvaške partije, pa predsednica Jugoslavije. Podobnih, čeprav ne tako grobih, primerov je na kupe. Vsi, ki so za krizo odgovorni, ohranjajo oblast in čast.

Po Titovi smrti se je posebno povečalo razpadanje Jugoslavije. Ni enotne partije, marveč osem partij, ni enotnega jugoslovanskega trga, marveč osem trgov, ker republike in pokrajini stremijo vsebolj za tem, da si za vsako republiko in pokrajino zgradijo samostojen gospodarski sistem.

Pada delovna zavest, pa tudi zaupanje partiji. Ljudje si pomagajo, kot je to že vselej običaj, z zasebnim delom, v zadnjem času pa tudi kratko malo s prestopanjem zakonov. Zakon o „združenem delu“ določa, da se smejo prejemki delavcev zvišati le za toliko, za kolikor se povišajo dohodki njihovega podjetja. Ker delajo mnoga podjetja z izgubo, bi se morali prejemki delavcev pravzaprav znižati. A delavci so si s pomočjo delavskih svetov pogosto odobrili zvišanje plač; te so celó nad trenutno 35%-no stopnjo inflacije. Neki partijski funkcionar v mestu Gorji Milanovac je po TV pojasnil, zakaj so si tamkajšnji funkcionarji odobrili zvišanje plač za približno eno tretjino: industrija v tem mestu dela dobro, direktorji v gospodarstvu zaslužijo bistveno več kot funkcionarji, torej je kar prav, da se tudi partijcem plača zviša.

Jugoslovani so zasebno običajno ljubeznivi, pripravljeni pomagati in gostoljubni. V poklicu so pa drugačni. Cariniki si vzamejo odmor za kavo tudi tedaj,

ko 20 ljudi čaka pred okencem že dve uri; na obrazu prodajavke v veleblagovnici je opaziti pravo muko, če jo kdo prosi, da bi dala strokovni nasvet; na pošti mora imeti nekdo srečo, da mu tedaj, ko se dva uradnika pogovarjata, ni treba čakati na poslovno uslugo.

V Jugoslaviji tudi ni strnjenega delavskega razreda z močnim izročilom. Mnogo delavcev je še do nedavnega delalo na kmetiji, večina jih ima še zvezo z deželo, da imajo s tem neodvisne vire preskrbe. Tudi če so postali kmetje napol proletarci, se znajo pretolči dlje kot resnični proletariat — ta živi le od plače.

Jugoslovanski socializem je razcepljen kot noben drug komunistični sistem. Člani *KPJ* so „polproletarci“, uslužbenci in gospodarstveniki, ki so mnogokrat postali člani samó zato, ker je bilo to v prid njihovi karieri. Predvsem je razcepljena tudi *KPJ*. Republike in pokrajini, konservativci in liberalci si medsebojno mečejo cokle pred noge. Rotacija na vodilnih mestih je privedla do tega, da se ni ustvarilo neko oblastveno središče in da se tudi ni mogla razviti neka vodilna osebnost.

Na življenje razumnikov je ta godlja na vrhu vplivala ugodno. Vsaj slovenski, srbski in hrvaški tisk je svoboden kot že dolgo ne. Ker je mnogo listov denarno neodvisnih, si upa tudi politično malo več.

Časnikarji in bravci očitno čutijo potrebo, da nadomestijo zamujeno. Po hrvaških nemirih (1970/71) je namreč Tito javno razpravljanje prepovedal na dolgo roko. Nad državo je zavladal mir. Sedaj so pa naenkrat mnogi povedali odkrito besedo — in pri tem niti niso naleteli na kakšno coklo. Partija v tem hipu ne dobi v vajeti gospodarstva, morebiti tudi ne bo dobila v vajeti izbruha razumnikov. Birokracija je videti negotova.

Kako dolgo bo to početje razumnikov, za mnoge pravoverne funkcionarje gotovo hud borbav, še trajalo, nihče ne ve. Morda se v zakulisju že zbirajo reditelji, ki pripravljajo, s sklicevanjem na Tita, povratek k za razumnike „zadovoljivim“ sedemdesetim letom. Vendar: ali bodo imeli moč, ali bodo imeli možnost, da svoje načrte uresničijo? Upor na Kosovu, gospodarska kriza, izbruh razumnikov v Sloveniji, Hrvaški in Srbiji — naj bodo pojavi še tako različni, naj bo novi nacionalizem še tako poguben, naj bo nova duhovna svoboda še tako dobrodošla — vse ima eno samo skupno korenino: razpadanje političnega sistema ali tudi odsotnost skupine enako mislečih funkcionarjev, ki bi bili sposobni premočrtne, enotne politike.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 16./17. okt. 82/9.

DELO: POLOG PRI VSAKEM PREHODU MEJE

Po najnovejši uredbi bo občan lahko prestopil mejo samo s potrdilom, da je pri banki ali na pošti vplačal polog v višini 5000 dinarjev. Z vsakim nadaljnjim prehodom meje se bo ta znesek povečal še za 2000 dinarjev, tako da naj bi, na primer, desetič vplačal 23.000 dinarjev, ki jih bo lahko z overjeno nakaznico o vplačilu dvignil čez leto dni od dneva vplačila.

Obveznosti plačevanja pologa bodo ob prehodu meje oproščeni državljani, ki so na začasnem delu v tujini, ter člani njihove ožje družine, ki so nastanjeni skupaj z njimi. Izjema bo veljala tudi za člane ožje družine v tujini zaposlenih občanov, ki odhajajo k njim na obisk, za občane, ki so v tujini zaposleni ali se tam šolajo, ter občani, ki so v tujini zaposleni prek domačih organizacij združenega dela in njihovih združenj oziroma prek organov družbenopolitičnih skupnosti. Depozita naj bi občani prav tako ne plačevali za službena potovanja v tujino.

DELO, Ljubljana, 18. okt. 82/1.

cijskih razmerij pri nas in o razlikah z avstrijsko zakonodajo. Strokovna srečanja se je udeležilo okoli petdeset študentov prava.

PTUJ

»Slovenski zgodovinski roman« je bil naslov razstave v študijskem oddelku ljudske knjižnice. Množica knjig je pokazala, kako bogato tradicijo ima ta zvrst slovenskega romana, ki zajema praktično celotno obdobje naše zgodovine, od začetkov pa do bližnje preteklosti, ki je bila količinsko najbolj zastopana.

SEMIČ

Gospodarska kriza v svetu in doma je tovarno Iskra soočila z novimi težavami. Nekateri dosedanja poslovni partnerji so bankrotirali, drugi pa so občutno zmanjšali naročila. Zato so morali poiskati nove. Našli so jih na Češkem, v Italiji in Mehiki. Italijani so naročili okoli 200 tisoč energetskih kondenzatorjev, Čehi pa bodo tovarni dobavili nekaj vrst repromateriala. Letos bo tovarna izvozila okoli 40 odstotkov proizvodnje.

SLOVENJ GRADEC

V počastitev dneva OZN so v Umetnostnem paviljonu odprli razstavo kiparskih del akademskega slikarja Negovana Nemca iz Bilj pri Novi Gorici. Razstavljenih je bilo 80 eksponatov, med katerimi je bilo največ plastik iz belega marmorja ter nekaj risb in maket javnih spomenikov.

ŠKOFJA LOKA

Gospodarstvu na področju te občine je zaradi pomanjkanja surovin iz uvoza začela pohajati sapa. 64 podjetij je bilo slabo oskrbljenih s su-

rovinami iz uvoza, 69 odstotkov pa je tožilo zaradi pomanjkanja domačih surovin. Zato je bil tudi izvozni načrt v prvih devetih mesecih izpolnjen le polovično, uvozni pa je dosegel le 57 odstotkov. Septembrska proizvodnja pa je bila kar za 19 odstotkov manjša od lanske v istem času.

TREBNJE

Kmetijska zadruga in privatni kmetje so z letošnjim pridelkom krompirja zadovoljni. Velik del pridelka je kupila mirenska tovarna Kolinska. Le z izvozom niso imeli sreče. Ker ni bilo na razpolago dovolj vreč, ki so jih sicer naročili že v marcu, niso mogli poslati v Italijo 200 ton krompirja.

TURNIŠČE

Tovarna športne obutve Planika bo letos skoraj tri četrtine proizvodnje športnih čevljev, okoli 950 tisoč, prodala na Zahodu. Tako bodo zaslužili sedem milijonov dolarjev, en milijon več kot lani. Čevljarji so letos presegli proizvodni načrt za pet odstotkov. O pridnosti zaposlenih govori tudi dejstvo, da večina delavcev pletiti ni bila na dopustu, da bi tako premostili težave z dobavo in kakovostjo reprodukcijskega materiala.

VERD PRI VRHNIKI

Pol kilometra pred železniško postajo Verd sta v noči med 27. in 28. oktobrom trčila dva tovorna vlaka. Poškodovanih je bilo deset vagonov, naloženih z jalovino iz kamnoloma. Škoda je znašala nad 200 milijonov dinarjev. K sreči ni bilo človeških žrtev. Preiskovalci so bili mnenja, da je po vsej verjetnosti tudi tej nesreči botroval alkohol.

DIE WELT: DOLGO HIRANJE

Jugoslovane čaka zima pomanjkanja in pičlih živil. S tem je smer, ki jo je že dve leti čutiti, potrjena: živila (kot maslo, meso, sadje in kava) so se skrčila, poti iz krize ni videti.

A paket ukrepov Planinčine vlade kaže še na nekaj drugega: podčrtuje napetos, ja, skoraj neizhodnost položaja jugoslovanskega gospodarstva. Ko bi ne bilo stanje tako slabo, si ne bi nobena jugoslovanska vlada upala omejiti posebnih pravic, kot prostega uvoza dobrin iz tujine ali svobodnega uživanja porabniškega blaga. Takšne odločitve skrivajo namreč v sebi politično in družbeno razstrelivo.

Najtežje vprašanje Jugoslavije je pomanjkanje deviz, ki utegne postati stalna bolezen: čeprav uradno navajajo 120 milijard dolarjev zadolžitve v tujini, je ta dejansko znatno višja, ker niso v tej vsoti vključena tuja posojila posameznih republik in raznih podjetij.

Že nekaj tednov iščejo jugoslovanski gospodarski načrtovalci mrzlično posojila: neka ameriška bančna družba naj bi jim pomagala z 200 milijoni dolarji, enako posojilo pričakujejo iz ZR Nemčije, pa tudi države ob Perzijskem zalivu naj bi Jugoslavijo srednjeročno podprle.

Sedanja kriza v Jugoslaviji je le doslejšnji vrh trajnega stanja, ki ima korenine v jugoslovanskem gospodarskem ustroju in ki ga zaostruje odsotnost vodstva pri najvišjih oblasteh v Beogradu.

Odkar ni več Tita, so nasprotja med partijo in vojsko med zvezno vlado in republikami znatno narasla. Zdi se, da so posamezni jugoslovanski narodi med seboj tako sprti, kot še nikdar v zadnjih 20 letih. Sedanji gospodarski paket le podaljšuje smrtni boj težko bolne Jugoslavije in ustvarja nove težave, katerih rešitev nikakor ne bo preprosta.

DIE WELT, Hamburg, 20. okt. 82/11.

DER SPIEGEL: ZADNJA SEZONA

Kdor bi rad potoval iz Jugoslavije, „dezele odprtih meja“, mora v prihodnje najprej plačati davek za potovanje: 5000 dinarjev (200 mark), nekako pol mesečnega dohodka mora položiti v banki.

Po enem letu bo ta znesek vrnjen, tako je odredila beograjska vlada 17. oktobra. Malo pred tem je objavila skrajne varčevalne ukrepe: električni tok bo omejen, prav tako bencin (40 litrov mesečno na avto); zasebno kupčevanje z devizami bo strogo kaznovano.

Dolarje in nemške marke sme imeti Jugoslovani le še na tekočem računu, ne vidi jih pa ne — ker država potrebuje devize zase.

Niti skromnih 138 milijonov dolarjev za uvoz nafte ni mogla beograjska Nacionalna banka več zagotoviti, ker je njena blagajna prazna, na pomoč pa ni mogla priskočiti nobena druga banka, tako doma kot v tujini.

Zagrebska Gospodarska banka, ki je doslej dajala posojila za jugoslovanski uvoz nafte, je na psu; na noge naj bi jo spravili s posojili iz tujine. Banka v Titogradu (v Črni gori) in banka v Prištini (na Kosovu) se niti več ne odzivata na opomine tujih upnikov.

Uradno je Jugoslavija v tujini zadolžena že za 20 milijard dolarjev — vsak občan daleč više kot Poljaki. A če morebiti Poljska nekoč lahko svoje gore dolgov izravna s premogom, bakrom in konzervami, nima Jugoslavija niti tega upanja: njen izvoz v dezele, ki plačujejo s trdo valuto, je zdrknil pod dve milijardi dolarjev; namesto pričakovanih dveh milijard iz turizma je v zadnji sezoni pritekla v državno blagajno le ena milijarda. Zdomski delavci, jugoslovanski najdragocenejši izvozni artikel, nakazujejo devize jugoslovanskim bankam le kaj neradi, ker lahko dvignejo v njih le še malo vredni dinar.

(dalje na strani 34)

ivan tavčar:

visoška kronika

Izidor pripelje z Nemškega Agato. Vsi jo imajo radi. Ona si ne upa sprejeti Izidorjeve ponudbe, da bi postala njegova žena. Vzljubi brata Jurija. Ta se ji pa zameri zaradi plesa z drugo.

Pokojni škof Albreht Sigismund je imel na gradu v Loki hčer svojega brata, Evo Magdaleno, suho in okrog trideset let staro žensko. V cerkev je rada hodila; ali pa je znala kaj delati, nismo izvedeli. Visokemu gospodu je bila prejkone v nadlego in je menda grajskemu glavarju večkrat pisal, da naj jo skuša omožiti na kak grad. Grajski glavar se je na vse strani trudil, da bi jo spravil v kako imovitejšo rodbino, a Eva Magdalena je ostala samica, ker je od graščinskih ljudi nikdo ni hotel vzeti. Imela je velik nos, dote pa malo, ker se škof Albreht Sigismund ni hotel vezati, kot kvečjemu s petimi sto goldinarji. Pri tem se ni niti jasno izrekel, ali nemške ali deželne veljave, kar se takoj precěj pozna.

Kar mene zadeva, Eve Magdalene nisem poznal in je v svojem življenju nikdar nisem videl, zato ne vem, je li bil njen nos res tako dolg, kakor se je govorilo.

O božiču me je obiskal mestni pisar Konrad Fuehrnpfeill. S tem gospodom sva bila sklenila nekako znanstvo, ker mi je šel v marsičem na roko. Tudi se je rad oglašal na Visokem in ni nikdar odhajal praznih rok, ker taki gospodje, ki imajo malo plače in dosti otrok, radi kaj vzamejo.

Ko je torej prišel tistega božiča gospod Fuehrnpfeill na Visoko, mi je po dolgih ovinkih namigaval, da bi me Eva Magdalena rada vzela, da bi me to prikupilo pri gospodu grajskem glavarju in da bi svetli gospod škof tudi ne delal težav. Pa se nisem dal pregovoriti, ker Eve Magdalene nisem hotel vzeti in naj se je baron na gradu še tako

DOSLEJŠNJA VSEBINA:

Izidor Khallan, pisec povesti, se je rodil 1664 na Visokem. Njegov oče Polikarp, trden kmet, je bil čudaški in surov.

Živel je z ženo Barbaro in sinovoma Izidorjem in Jurijem.

Oče je poslal Izidorja v Škofjo Loko, da se je izučil za kovača. Medtem je umrla mati Barbara.

Polikarp hudo zboli in razodene Izidorju, da je v sporu zaradi zaplenjene švedske blagajne ustrelil Jošta Schwarzkoblerja, s katerim sta se bila skupaj vojskovala. Z denarjem si je kupil visoški kmetiji. Izidorju naroči, naj poišče Joštovo vnukinjo Agato in jo pripelje na Visoko za gospodinjo. Če ga bo hotela za moža, naj se z njo oženi, sicer naj ji pa izplača polovico od obeh kmetij.

Oče umre, Izidor se pa odpravi na Nemško po Agato.

jezil; bil sem tudi prepričan, da je ravno on pisarja k meni poslal.

Izvedeti pa je moral za vse to tudi brat Jurij; morda mu je pisar sam kaj izklepetal. Tudi družina je izvedela in se je tisto zimo zaradi te snubitve dostikrat smejala. Jezikala je reči, ki niso bile umestne, ker se sploh ni imela vtikati v moje zadeve. Dalje sem tudi opazil, da se je Agata odtistihmal še glasneje smejala in da me je tu in tam prav čudno pogledala, kar mi je bilo v tolažbo. Toliko lahko zapišem, da je takrat moje srce že bilo polno ljubezni do tega veselega in pridnega deklīča in da sem že takrat trdno sklenil, da postane ona moja gospodinja ali pa nobena druga. Od takrat, ko je brat Jurij toliko plesal z Ano Renato, nista bila več prijatelja z Agato, da, skoraj pogledala ga ni več, kar je bilo v redu, meni pa v tolažbo.

Okrog sv. Jurija smo doživeli nekaj nepričakovanega. Pričela so se dela na polju in delavec mi je prihajal prav, naj je prišel, od koder je hotel.

Ko smo nekoč večerjali, je stopil v hišo človek, dolg kakor hrast, da sem takoj vedel, da dela kakor živina. Voščil nam je, da bi Bog blagoslovil, kar jemo. Nato je hotel sesti k peči, kakor da je sit do vrata.

Vzlic bradi, ki mu je bila zarastla obraz, sem ga vendar spoznal. Ni me pograbila jeza, ker to, kar se je bilo zgodilo v Loki, sem že davno izbrisal iz spomina. Kot

sorodnik je prišel pod mojo streho in kot takega sem ga hotel sprejeti.

Zato sem spregovoril: „Ti si, Marks? . . . K mizi sedi in najej se! . . . Od kod prihajaš?“

Sedel je k mizi in odgovoril: „Naravnost iz Davč . . . Nisem mislil, da me spoznaš, Izidor.“

„Slaba bi bila, da bi svojega bratranca še spoznal!“ In vprašal sem: „Kaj pa oče Jeremija? Je pri dobrem zdravju?“

„Pri zdravju je že, a siten je, da ni izhajati z njim.“

Hotel je povedati še več, pa mu nisem pustil, ker je bilo morda kaj takega vmes, česar ni smela slišati družina.

Pozval sem ga, naj se najprej najé in da mi pozneje lahko pove vse, kar mi hoče povedati.

Jedel je za tri in morda še za več oseb.

Ko je odšla družina, smo ostali z Marksom in Jurijem pri mizi, da smo izpili nekaj vina, česar le ni bilo možno opustiti, če je prišel sorodnik v hišo.

Marks je veliko pripovedoval: da je Jeremija Wulffing star kakor zemlja, da visi na svojem posestvu kakor klop na pasjem repu in da hoče imeti, da naj mu otroci tlačanijo in le tlačanijo. On, Marks Wulffing, postaja starejši, in ni je kmetije, katere bi si ne upal prevzeti in pametno gospodariti na nji. Tudi ima že izbrano hevesto, ki bi rada prišla v Davče, pa seve ne za deklo, pač pa za ženo, ki daje poslom ukaze. Tudi on noče biti več brezplačen hlapec, kar je očetu že povedal. Ta se ni dal premakniti, ker je trmast, kakor je trmasta vsaka nemška glava, najsi je stara, najsi je mlada. Z očetom sta se torej grdo sporekla, in da pove vse po pravici in resnici: ušel je z očetovega doma. Če že mora hlapčevati, hlapčuje lahko pri tujih, ne pa pri očetu, kjer si zasluži komaj obleko. Če ga čem vzeti, ostane pri meni, če ne, si poišče službe drugod.

Vedel sem, da se taka jeza hitro ohladi in da jo bo Marks Wulffing v štirinajstih dneh zopet odkuril. Vzel sem ga v službo in mu obljubil plačo prvega hlapca, z dostavkom, da se lahko vsak hip povrne k očetu, da ne bo mislil, da hočem zdravo delati med njim in sinom.

Tako je prišel Marks Wulffing. S sabo pa je prinesel nesrečo, in sicer najhujšo, ki jo je mogoče v hišo prine-
sti . . .

Preteklo je štirinajst dni, a se ni prav nič pripravljaval, da bi zopet odšel. Lotil se je dela z veliko vnmom in bil prvi hlapec, kakor boljšega do tistih dni še nisem imel.

Ko so pretekli trije tedni, je prišla ponj sestra Margareta, a se je pred njo skrila, da ga niti videla ni. Bila je še lepše deklice kakor prej, pa me ni prav nič ganila, ker sem takrat že mislil na Agato, ki morda ni bila bolj zala od Wulffingove hčere, ki mi je pa bila namenjena . . .

Pred hišo na Visokem smo imeli ozko klopco, in na to sva sedla z Margareto, ki se je tisti dan odpravljala.

„Pri nas,“ je pričela tarnati, „pri nas je sam prepir in prav je, da ni Marksa doma, ker sta se z Othinrihom skoraj vsak dan strela do krvi.“

„Potrpeti je treba v življenju,“ sem jo tolažil. „Koliko sem moral jaz potrpeti s svojim očetom!“

„Vem, vem,“ je hitela, „a vendar je težko.“

Čez nekaj časa je vprašala: „Ali imaš še facoleteljček, ki sem ti ga dala?“

Ko sem pritrdil, se je zažalostila: „Kako si mogel tako pozabiti name?“

„Margareta,“ sem ji odgovoril, „človek ni gospodar svojega življenja. Če plezaš vrh drevesa, si visoko pod nebom; če se zlomi veja pod tabo, padeš na zemljo in se polomiš, morda do smrti. Pod mano se je zlomila veja, in sedaj nisem več gospodar svojega življenja.“

„Nič ne rečem,“ je zajokala, „a ne morem te pozabiti.“

Mirno sva vzela slovo, a skoraj ni mogla govoriti in kakor lešniki debele solze so ji prihajale iz očesa. Povedala mi je še enkrat, da bo čakala name in da me morda le pričaka.

V resnici me je pričakala. Bila je tako božja volja, ki navsezadnje vse prav naredi in se usmili vsakega siromaka. In kdo je bil večji siromak od mene, ki sem bil gospodar obeh kmetij na Visokem! . . .

Marks je ostal pri hiši, pa se je čudno spremenil. Bil je ponižen in pokoren, da se je prikupil meni, gospodarju, in družini. Bil je tudi silno zgovoren in veliko je vedel pripovedovati. Kadar smo sedeli pri mizi, je bilo vedno dosti smeha.

Da bi se bil Marks za Agato kaj pehal, ne morem zapisati. Kadar je z njo govoril, je govoril tako kakor z vsako drugo. Vzlic temu so bile deklici njegove šale

všeč, in če je utihnil, je zaprosila: „Marks, še kaj povej!“ In zopet jih je bril Marks, in Agata se je smejala, da je kar zvonilo po čumnati.

Tu in tam se je pripetilo, da je z Marksom klepetala v nemščini, kakor je navada v njenem rojstnem kraju. Mi nismo umeli ničesar, a Davčar je umel vse. Pri ti tuji govorici, na kateri pa čisto nič ni bilo, je Marksu včasih nekaj iz očesa šinilo, in sicer naravnost proti deklici. Pa tudi na tem nisem opazil nič krivičnega, ker se veseli ljudje radi spogledujejo, kar gotovo ni pregrešno. Še dobro mi je delo, da je bila deklica tako zadovoljna in da je pri tem pozabila na kraje, kjer je prišla na svet.

Te govorce ni bil vesel brat Jurij. Če sta pričela Marks in Agata govoriti nemško, je vselej utihnil in ni več spregovoril besede. Nekaj časa je še obsedel, nato pa je odšel od mize, in najsi še niso prinesli zadnje sklede. Meni se je tako obnašanje videlo otročje, ker je brat Jurij moral vendarle vedeti, da Agata ne mara zanj in da deklica ni bila namenjena njemu! . . .

Prišla je jesen, za njo je prišla zima, in ta je bila od leta 1694 na leto 1695 posebno trda in huda. Padlo je toliko snega, da ljudje niti k maši niso hodili in da tudi pri podružnicah ni bilo sv. opravila, ker zaradi zametov ni mogel priti k božji službi niti gospod niti drug človek. Živeli smo na kupu; kar je bilo dela, smo ga hitro in lahko opravili. Pri jedi pa smo sedeli neskončne čase, in dobro je bilo, da smo imeli Marksa, ki nas je kratkočasil s svojim govorjenjem.

Dosti je bilo snega, a poti so se le ugladile in poglobile; še celo v hribih so napravili gazi, po katerih se je pripravno hodilo.

Pričele so se preje. Imenitna je bila preja v hiši sosedu Jakoba Debelaka. Prav dobro je bila obiskana in še celo iz oddaljenih selišč Gabrške gore in Gore sv. Sobote so prihajale deklice s svojimi spremljevalci. Ko so se v pozni noči vračali, so prižigali bakle, da se je iz dalje videlo, kot bi se vlekla rumena kača po gazeih.

Od nas smo imeli blizu do Debelakovih, zatorej ni Agata z deklama nikoli izostala od preje. Kadar je družbica odhajala, je bilo nekaj pisanih pogledov, ker sta se Marks in Jurij prepirala, kdo bo nosil dekletov kolovrat. Agata je odločila, da nosi enkrat Jurij, enkrat Marks. Ta z razsodbo ni bil zadovoljen in se je skliceval na to, da je pravica hlapcev nositi kolovrate, domači sinovi pa nimajo te pravice, ker bi se sploh ne spodobilo, da bi opravljali hlapčevska dela. Odločba je bila pametna, pa sta vendar oba kazala dolge nosove, Jurij in Marks, dokler nisem potrdil dekletovih besed. Najraje bi bil sam nosil kolovrat, kar pa bi bilo veliko pohujšanje, ker je proti vsaki spodobnosti, da bi gospodar zahajal na prejo, še bolj pa, če bi nosil kolovrate predicam. Hudobni jeziki namreč nikdar ne mirujejo in grde govorce nastanejo kar čez noč, da si zapreden v pajčevino, pa sam ne veš, kako in kdaj.

Sicer se na teh prejah pri Debelakovih ni posebnega pripetilo. Po dolini se ni govorilo o njih in še celo gospod župnik mi nikdar ni omenil besede o njih, čeprav je bil Jakob Debelak pobožen mož, ki bi gotovo ne priščal nespodobnosti pod svojo streho.

Po svečnici, ko se je imel pričeti štiridesetdnevni post, se je morala preja razdreti.

„Danes bomo prejo razdrli,“ je omenil Marks pri južini, „in dogovorili smo se, da je vino moje. Izidor, pripravi mi torej sodček dobrega vina in pri moji plači ga potem v račun postavi, če ti je prav.“

Prav mi je bilo, ker je bila navada, da je takrat, kadar se je preja razdrila, preskrbel vino ta, druge potrebščine pa drugi. Pripravil sem torej sodček dobrega vina; Marks in hlapec sta ga še popoldne spravila k Debelakovim.

Drugi so prinesli suhega mesa in tudi bele pogače; fantje iz Loga so najeli dva godca, in sam Debelak je zaklal jareta, ker se ni hotel delati grdega.

Tako smo živeli, dasi je šiba božja še vedno visela nad nami.

Cesar je imel vojske na vse strani cesarstva in človeška kri je tekla v potokih po zemljah, ki so nam bile tuje in kjer nismo imeli ničesar iskati. Da pa je mogel peljati vojsko, je jermal cesar našim cerkvam svete podobe in jih spreminjal v denar. Odnehati ni hotel. In ravno tiste dni je šla govorca po deželi, da nam bodo vzeli vsakega petindvajsetega moža, češ gospod Eugenius potrebuje armade.

A mi koljemo jareta, mi pečemo pogače in še celo

godci nam piskajo, da se lahko sukamo v pregrešnem plesu. Koliko pa je bilo let, kar našim gospodinjam ni ostalo drugega kakor trava za lonec. Prav ima Gospod Bog, da nas še vedno tepe!

Komaj se je sternilo in ravno da smo še imeli čas po-večerjati, že so se oglasili godci pri Debelaku. Moja družina je kar drla k sosеду, a poprej je bil vsak opravil svoj posel površno, tako da sem moral vse pregledati sam, ali je dobila živina in dróbnica, kar ima dobiti, in če niso pustili kaj ognja, da bi nastala nesreča.

K Debelakovim sem prišel malo pred deseto. Domà je ostala hiša čisto brez človeka. Vsa vrata sem vestno zaklenil, da bi ne prišel nad moje blago tat. Pa bi tudi lahko prišel, ker se poslopje ne da tako zapahati, da bi se hudobnež ne priplazil vanj, če že hoče krasti tuje imetje.

Tako je tiste dni viselo moje srce na posvetnem imetju, in prvo, kar je imelo pri meni najvišjo ceno, je bilo ime visoškega gospodarja. To ime sem obdajal z okvirom svojega samoljubja, kakor se obda lepa podoba z zlatim okvirom in se obesi na prvo mesto v hiši. Kakor Mojzesovo zlato tele je stalo to ime vsak hip pred mano in daritve sem mu prinašal, dokler ni prišel gospod Jezus, pa je razbil tele in mene, in sicer oba na drobne kosce! Tako sem bil kaznovan — prvič, ker nisem vedel, da je človek samo smet v božji roki in da je smeš-

no, če ga ni v življenju sama ponižnost — drugič pa nisem vedel, da je naša presveta vera čista in zgolj čista ljubezen: če imaš torej kake dvome, odloči se vedno za ono stran, kamor ti kaže ljubezen, gola in čista ljubezen! Ker vsega tega nisem vedel, me je pohodil gospodar sveta in kakor drobno zrnje me je vrgel v prah na cesto, da so po meni hodili težki vozovi življenja . . .

Ko sem pri Debelakovih vstopil, je bila preja že skoraj ponehala. Trske so sicer še močno gorele v železnih obročih, a svoje kolovrate je gonilo le še nekaj predic, nekaj takih, ki niso bile najgorše in za katere se ni nespametni moški spol dosti brigal.

Plesali so. Miza je bila obložena kakor pri svatovski pojedini. Vino se je točilo in temu in onemu je že stopalo v prazno glavo. Čula se je že tista neslana govornica pijanih gorjanskih fantov, iz katere se tako rad napravi pretep.

Marks je bil danes stari Marks: prav tak, kakor tisti dan, ko se je hotel metati z mano in Lukežem. Pri plesu je segal po najgorških in če je vedel, da ima ta ali ona svojega, je z njo posebno dolgo plesal, kar je zbuvalo jezo in nevoljo. Govoril je čez mero veliko, vsem je hotel zapovedovati in če ga niso hoteli poslušati, je storil vendar to, kar se je zdelo primerno njemu. Kazal je Tajčarja, ki je surov in ošaben, kadar misli, da se ga vse boji.

Po deseti uri je Marks zahteval svoj ples. Ker se je točilo njegovo vino, so mu ta ples morali dovoliti, ker je bila to stara pravica.

Za plesalko si je izbral Agato, ki je bila danes s svojimi rumenimi kitami in s svojim rdečim licem posebno čedna. Bila mi je tako všeč, da kar očesa nisem mogel odtrgati od nje. Vzel jo je torej Marks ter se postavil z njo.

„Sedaj, telički, glejte, kako plešemo mi, ki smo Tajčarji!“ je vpil napihnjeno. Od strani je stala domača mladina in krvavih oči ga je gledala, pa se ni upala ničesar odgovoriti, ker je pila njegovo vino.

Podal je dekletu roko in plesala sta, da kaj takega še nismo videli v ti dolini. Meni sicer to skakanje ni bilo všeč, a dekletom je žarelo po obrazih, če je Marks Wulffing med plesom skočil posebno visoko. Skakal je v resnici, kakor bi ga kdo z nožem suval v stegno. Časih je telo še celo takó zavrtel, da se z nogami silil proti stropu, z glavo pa proti tlom. Ko smo mislili, da bo z njo ravnokar sunil ob zemljo, se je bliskoma obrnil, da je zopet stal na nogah.

Našim dekletom je bilo to zelo všeč. V kupu, ki se je nabral okrog mene, so sedele hčere imovitih kmetov s pogorja in si pomenljivo pripovedovale, da Marks ni hlapec, temveč da je sin premožnega kmeta iz Davč. Vse je kazalo, da se Marksu odpira pot do kmečkih hčerà, ki se v naših časih ne smejo možititi pri hlapcih.

A Marks se za te ženske ni zmenil; pozabil je še celó na ono, ki si jo je bil že izbral na domu v Davčah. A tembolj je silil v Agato. Veliko ji je govoril, a ona mu ni odgovarjala, še smejala se ni, kar rade store plesalke, in to na vsako plesalčevo nespametno besedo. Plesala sta mirneje. Nekaj sta tleskala z rokami in hodila eden

okrog drugega, kakor da bi ne mogla dočakati, da prideta zopet skupaj.

Navsezadnje se Marks ni mogel več krotiti. Prijel jo je okrog pasa, jo dvignil visoko nad svojo glavo in se zavrtel z njo, da so Agatina bela krila kar šumela. Hipoma jo je spustil k sebi, jo objel in se s svojim bradatim obrazom smukal okrog njenega, da me je napolnila kar najhujša jeza.

„Moja si,“ je kričal kakor obseden, „moja in nikogar drugega!“ Okrog sebe je gledal kakor bik na paši. „Pa mi jo vzemi kdo, če si upa!“ je še pristavil in meril s pogledom Jurija in tovariše. Tudi mene je meril s tem pogledom, da je — najsi sem bil desetkrat gospodar — zakipela kri v mojem telesu.

Pa Agata ni bila zadovoljna s tako snubitvijo. Upirala se je in ker je le ni nehal stiskati k sebi, smo videli, da je dvignila svojo roko in da je začela švrkati z njo po njegovem kosmatem obrazu, da je tleskalo.

„Pusti!“ je govorila ostro, „pusti me — kdo te mara, grdoba grda!“

Ta udarec je vzel Marksu vso moč, ker izgubi mlad človek vsako ime, če ga je tepla ženska. Spustil je Agato in kakor izgubljena ovca obtičal sredi hiše. Obdajala sta ga smeh in krohota, kar ga je zapeljalo, da je storil nekaj, kar je bilo v takem trenutku najnespametnejše:

siknil je grdo besedo, ki je veljala vsem in ki je torej vse razdražila.

Prvi je bil Jurij v njem, potem ga je obsula cela drhal, ki je zavoljo njegove ošabnosti kuhala jezo oni večer. Branil se je, kolikor se je mogel, pa so ga imeli v hipu na tleh: topli so ga in ga suvali s težko okovanimi čevlji. Ubili bi ga bili, da nisva prihitela z Debelakom in razmetala vseh, kar jih je viselo na njem, prav tako kakor čebele, če padejo na potnega konja.

Ko se je s težavo vzdigoval, je ječal in stokal. Marksa Wulffinga je bilo groza pogledati: na glavi lasje šopoma izpuljeni, obleka raztrgana; ko je počasi zlezal na noge, se je pokazalo, da je na eno nogo krevljal; po obrazu in po rokah pa je silila na dan kri v debelih kapljah. Vzlic temu se je odkrivalo na tem obrazu toliko jeze in toliko divjega sovraštva, da sem kaj takega videl pozneje še samo pri Turkih, kadar smo ujete postavljali v vrste in jim sekali glave.

„Ste me,“ je tarnal, „ker vas je bilo preveč. Kakor mravlje ste se usili na enega. Najbolj pa me peče, da me je tepla ženska — ženska, ki je od naših ljudi! Da bi vas vse hudič vzel!“

S to željo, ki mu je gotovo prihajala od srca, je odkrevsal.

Tako se je razdrla preja pri Debelakovih nekaj časa po svečnici v letu 1695.

želi sreče
in blagoslova
polno leto

1983

naša luč

mesečnik za Slovence na tujem

JANUAR	FEBRUAR	MAREC	APRIL	MAJ	JUNIJ
<p>1 S Novo leto</p> <p>2 N 2. pobožična</p> <p>3 P Genovefa</p> <p>4 T Angela F.</p> <p>5 S Simeon; Miléna</p> <p>6 Č SV. 3 KRALJI €</p> <p>8 S Severin, op.</p> <p>9 N Jezusov krst</p> <p>10 P Viljem; Peter Or.</p> <p>11 T Pavlin Ogl.</p> <p>12 S Alfred; Tatjana</p> <p>13 Č Hilarij; Jutta</p> <p>14 P Odon iz Novare</p> <p>15 S Pavel, p.; Máver</p> <p>16 N 2. navadna ned.</p> <p>17 P Anton, pušč.</p> <p>18 T Priska; Suzana</p> <p>19 S Knut; Janez Rib.</p> <p>20 Č Boštjan, muč.</p> <p>21 P Neža (Janja)</p> <p>22 S Vincenc</p> <p>23 N 3. navadna ned.</p> <p>24 P Frančišek Sal.</p> <p>25 T Pavlovo spr.</p> <p>26 S Timotej; Pavla</p> <p>27 Č Angela Merici</p> <p>28 P Tomaž Akvinski</p> <p>29 S Valerij; Julijan</p> <p>30 N 4. nav.; Martina</p> <p>31 P Janez Bosko</p>	<p>1 T Brigita Irska</p> <p>2 S Svečnica</p> <p>3 Č Blaž; Oskar</p> <p>4 P Andrej Corsini</p> <p>5 S Agata; Albuin</p> <p>6 N 5. nav.; Pavel M. €</p> <p>7 P Egidij; Rihard</p> <p>8 T Hieronim Em.</p> <p>9 S Apolonija</p> <p>10 Č Sholastika, dev.</p> <p>11 P Lurška Mati božja</p> <p>12 S Evalija, muč.</p> <p>13 N 6. nav. ned. €</p> <p>14 P Ciril, Metod</p> <p>15 T Jordan (Pust)</p> <p>16 S Hilarij; Herbert</p> <p>17 Č Aleš, red.; Silvin</p> <p>18 P Simeon, škof</p> <p>19 S Konrad Placenski</p> <p>20 N 1. postna ned. €</p> <p>21 P Peter Damiani</p> <p>22 T Sedež ap. Petra</p> <p>23 S Oto; Polikarp</p> <p>24 Č Sergij; Lucij</p> <p>25 P Valburga; Viktor</p> <p>26 S Matilda</p> <p>27 N 2. postna ned. €</p> <p>28 P Roman; Osvald</p>	<p>1 T Albin, škof</p> <p>2 S Neža Pr.; Henrik</p> <p>3 Č Kuningunda</p> <p>4 P Kazimir</p> <p>5 S Janez od Križa</p> <p>6 N 3. post.; Frido €</p> <p>7 P Perp. in Felicita</p> <p>8 T Janez od Boga</p> <p>9 S Franciška Rimska</p> <p>10 Č 40 muč.; Makarij</p> <p>11 P Sofronij, škof</p> <p>12 S Doroteja, muč.</p> <p>13 N 4. postna; Teodora €</p> <p>14 P Matilda</p> <p>15 T Klemen Dvoržak</p> <p>16 S Hilarij; Herbert</p> <p>17 Č Patrik; Jedrt</p> <p>18 P Ciril Jeruzalemski</p> <p>19 S Jožef Dev. Marije</p> <p>20 N 5. postna (tiha)</p> <p>21 P Nikolaj iz Flüe</p> <p>22 T Lea; Bazilij</p> <p>23 S Turbiji, škof</p> <p>24 Č Dionizij, muč.</p> <p>25 P Gos. p. o. n.</p> <p>26 S Evgenija, muč.</p> <p>27 N 6. postna (cvetna)</p> <p>28 P Milada; Bojan</p> <p>29 T Bertold; Ciril</p> <p>30 S Amadej; Rozvita</p> <p>31 Č Veliki četrtek</p>	<p>1 P †† Veliki petek</p> <p>2 S Velika sobota</p> <p>3 N VELIKA NOČ</p> <p>4 P Velikon. poned. €</p> <p>5 T Vincenc; Irena</p> <p>6 S Celestin; Viljem</p> <p>7 Č Janez de la Salle</p> <p>8 P Albert; Julija</p> <p>9 S Marija Kleopova</p> <p>10 N 2. velikon. (bela)</p> <p>11 P Stanislav, šk.</p> <p>12 T Lazar Tržaški</p> <p>13 S Martin; Ida</p> <p>14 Č Valerijan, muč.</p> <p>15 P Peter; Helena</p> <p>16 S Bernardka</p> <p>17 N 3. velikon.; Rudolf</p> <p>18 P Apolonij, muč.</p> <p>19 T Leon IX.; Ema</p> <p>20 S Hilda; Neža M.</p> <p>21 Č Anzeim; Konrad</p> <p>22 P Leonid; Luka</p> <p>23 S Jurij; Vojteh</p> <p>24 N 4. velikon.; Fidelis</p> <p>25 P Marko, ev.</p> <p>26 T Pashazij; Antonin</p> <p>27 S Hozana; Cita</p> <p>28 Č Peter Ch.; Vital</p> <p>29 P Katarina Slovenska</p> <p>30 S Pij V., papež</p>	<p>1 N 5. v.; Jožef; Drž. pr.</p> <p>2 P Atanazij; Boris</p> <p>3 T Filip in Jakob</p> <p>4 S Florijan (Cvetko)</p> <p>5 Č Angel; Jutta</p> <p>6 P Dominik Savio</p> <p>7 S Gizela; Flavij</p> <p>8 N 6. velikon.; Viktor</p> <p>9 P Pahomij, op.</p> <p>10 T Antonin</p> <p>11 S Sigismund (Žiga)</p> <p>12 Č Vnebohod €</p> <p>13 P Servacij</p> <p>14 S Matija; Bonifacij</p> <p>15 N 7. velikon.; Zofija</p> <p>16 P Janez Nepomuk</p> <p>17 T Paskali; Bruno</p> <p>18 S Janez I.; Erik</p> <p>19 Č Peter Cestlin</p> <p>20 P Bernardin, duh.</p> <p>21 S Valens; Evthij</p> <p>22 N BINKOŠTI</p> <p>23 P Bink. poned.</p> <p>24 T Marija Pomoč.</p> <p>25 S Gregor; Urban</p> <p>26 Č Filip Neri</p> <p>27 P Avguštin Cant.</p> <p>28 S Bernard Ment.</p> <p>29 N Sveta Trojica</p> <p>30 P Ivana Orleanska</p> <p>31 T Marijino obiskanje</p>	<p>1 S Justin; Konrad</p> <p>2 Č Presv. Reš. Telo</p> <p>3 P Klotilda; Oliva</p> <p>4 S Frančišek Car.</p> <p>5 N 11. nav.; Svetko</p> <p>6 P Norbert, red.</p> <p>7 T Robert, opat</p> <p>8 S Medard; Viljem</p> <p>9 Č Efreim; Primož</p> <p>10 P Bogumil, škof</p> <p>11 S Barnaba</p> <p>12 N 12. nav.; Janez</p> <p>13 P Anton Padov.</p> <p>14 T Valerij in Rufin</p> <p>15 S Vid; Germana</p> <p>16 Č Beno; Gvido</p> <p>17 P Gregor Barb.</p> <p>18 S Marijino Srce</p> <p>19 N 13. nav.; Romuald</p> <p>20 P Silverij; Mihelina</p> <p>21 T Alojzij Gonzaga</p> <p>22 S Pavlin; Ahacij</p> <p>23 Č Agripina</p> <p>24 P Janez Krstnik</p> <p>25 S Viljem, Lucija</p> <p>26 N 14. nav.; Vigilij</p> <p>27 P Hema; Ladislav</p> <p>28 T Irene; Marcela</p> <p>29 S Peter in Pavel</p> <p>30 Č Prvi rimski muč.</p>

JULIJ	AVGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
1 P Teobald; Estera 2 S Oton B.; Vital 3 N 15. nav.; Tomaž € 4 P Urh; Berta 5 T Anton; Atanazij 6 S Marija Goretti 7 Č Vilbald; Izalja 8 P Kilijan; Evgen 9 S Veronika Giul.	1 P Alfonz; Nada 2 T Pocijunkula 3 S Lidija; Julijan 4 Č Janez Vianney 5 P Marija Snežna 6 S Jezusova sprem. 7 N 20. nav.; Kajetan 8 P Dominik; red ☺ 9 T Peter F.; Roman 10 S Lovrenc; muč. 11 Č Klara; Suzana 12 P Hilarija, m. 13 S Hipolit; Janez B.	1 Č Egidij; Verena 2 P Maksima; Kastor 3 S Gregor Veliki 4 N 24. nav.; Rozalija 5 P Lovrenc; škof 6 T Petronij; škof ☺ 7 S Regina; Marko ☺ 8 Č Marijino roj. 9 P Peter Klaver 10 S Nikolaj Tolen. 11 N 25. nav.; Hijacint 12 P Marijino ime 13 T Janez Zlatousti 14 S Poviš. sv. Križa ☺ 15 Č Žalostna Mati b. 16 P Kornelij; Milka 17 S Robert; Hilda 18 N 26. nav.; Irena 19 P Januarj; muč. 20 T Suzana; muč. 21 S Matej; Jona ☺ 22 Č Tomaž Vil. 23 P Marta perzijska 24 S Marija, Reš. jetn. 25 N 27. nav. (ročnov.) 26 P Kozma; Damijan 27 T Vincenc Pavelski 28 S Vaciav; Ljuba 29 Č Mihael; Gabriel € 30 P Hieronim; Sonja	1 S Terezija D. J. 2 N 28. navadna 3 P Evald; Gerard 4 T Frančišek Asiški 5 S Marcelin; Flavija 6 Č Bruno; Renatus ☺ 7 P Rožn. Mati božja 8 S Pelagija; Marcel 9 N 29. nav.; Janez 10 P Franc Borgia 11 T Emilijan; škof 12 S Maksimilijan 13 Č Edvard Koloman ☺ 14 P Kalist I., muč. 15 S Terezija Vélika 16 N 30. nav.; Hedvika 17 P Ignacij; Viktor 18 T Luka; Julijan 19 S Izak J.; Etbín 20 Č Irena; Vendelin ☺ 21 P Uršula; muč. 22 S Marija Saloma 23 N 31. nav.; Janez K. 24 P Anton M. Claret 25 T Krizant; Krišpin 26 S Lucijan 27 Č Vincenc; Sabina 28 P Simon in Juda 29 S Narcis; škof € 30 N 32. nav.; Alfonz 31 P Volbenk	1 T VSI SVETI 2 S Verne duše 3 Č Just; Hubert ☺ 4 P Karel Borom. 5 S Zaharija, Elizabeta 6 N 33. nav.; Lenart 7 P Engelbert; Ernest 8 T Bogdan 9 S Božidar 10 Č Leon Véliki, p. 11 P Martin; škof 12 S Jozafat Kunč. ☺ 13 N 34. nav.; Stanislav 14 P Lovrenc O'Toolle 15 T Albert; Leopold 16 S Jerica; Otmar 17 Č Elizabeta; Hugo 18 P Roman 19 S Mehtilda 20 N Kristus Kraji ☺ 21 P Marijino dar. 22 T Cecilija; Maver 23 S Klemen 24 Č Krizogon; Flora 25 P Katarina 26 S Lenart Portom. 27 N 1. adventna € 28 P Katarina Lab. 29 T Saturnin 30 S Andrej; Justina	1 Č Natalija 2 P Blanka; Herta 3 S Frančišek Ksaver 4 N 2. adv.; Janez ● 5 P Saba; Gerald 6 T Nikolaj; škof 7 S Ambrož; Agaton 8 Č Mar. brezim. sp. 9 P Peter F.; Valerija 10 S Loretska Mati b. 11 N 3. adv.; Damaz 12 P Ivana Santajska ☺ 13 T Lucija; Otilija 14 S Janez od Križa 15 Č Kristina 16 P Albina; Adela 17 S Lazar; Jolanda 18 N 4. adv.; Teotim 19 P Urban; Teja 20 T Evgenij; muč. ☺ 21 S Peter Kanizij 22 Č Demetrij (Mitja) 23 P Janez Kancij 24 S Sveti večer 25 N BOŽIČ 26 P Štefan, muč. € 27 T Janez Evangelist 28 S Nedolžni otroci 29 Č Tomaž B.; David 30 P Evgen; škof 31 S Silvester; papež
1 P Teobald; Estera 2 S Oton B.; Vital 3 N 15. nav.; Tomaž € 4 P Urh; Berta 5 T Anton; Atanazij 6 S Marija Goretti 7 Č Vilbald; Izalja 8 P Kilijan; Evgen 9 S Veronika Giul. 10 N 16. nav.; Olaf ● 11 P Benedikt; Olga 12 T Mohor; Fortunat 13 S Henrik; Evgen 14 Č Kamil; Bogdan 15 P Bonaventura 16 S Karmel. Mati b. 17 N 17. nav.; Aleš ☺ 18 P Miroslav 19 T Justa; Zlata 20 S Marjeta; Elija 21 Č Lovrenc Brind. 22 P Marija Magd. 23 S Brigita Svedska 24 N 18. nav.; Kristina 25 P Jakob; Krištof ☺ 26 T Joahim in Ana 27 S Gorazd; Klemen 28 Č Viktor; Nazarij 29 P Marta; Feliks 30 S Peter Krizolog 31 N 19. nav.; Ignacij					

1983

● Bogu otroci ● narodu sinovi ● nikomur hlapci!

Drugo jutro je Marks Wulffing izginil. Noč ga je pobrala in še svojega plačila ni zahteval.

Prišla je pomlad in pozabili smo kaj hitro na Jeremijevega sina. Na polju se je delalo, prav pridni smo bili in časa nismo imeli, da bi mislili na kaj drugega. Tudi Agata je bila pri vsakem delu, vesele in dobre volje, da smo jo gospodar in družina vsak dan še rajši imeli. Med njo in Jurijem nisem opazil ničesar, ker sem vedel naprej, da si bo fant take in enake muhe izbil iz glave.

Bilo je okrog binkošti in prav lepo je sonce sijalo. Stal sem pred hišo in ko sem gledal proti Debelakovi brvi, sta stopala po nji dva biriča, vsak z dolgo sulico na rami. Pred njima je korakal grajski ječar Mihól Schwaiffstrigkh. Prav gotovo se nisem motil: nihče drug ni mogel to biti kakor Schwaiffstrigkh, ker je nosil na hrbtu veliko bisago, ki je ni nikdar puščal doma, kadar je nosil pečate po dolini. Napadla me je nemirna slutnja, da prihajajo ti trije k nam in da ne prinašajo s sabo nič dobrega.

V veži sta odložila hlapca svoji sulici in ju prislonila k steni. Schwaiffstrigkh pa je veselo spregovoril: „Jesti nam boš dal, Izidor — smo res lačni! Ta ‚Flekte‘ nas je na vse jutro spodil iz postelje, da smo morali odriniti, ne da bi bili kaj zaužili.“

Hlapca sta molčala. Čudno pa se mi je videlo, kako sta ta dva človeka upirala oči v našo Agato, prav kot bi se bala, da bi jima kam ne odrčala.

Če je vmes birič, tedaj ni veselja v kmečki družbi. Zatorej se je med jedjo le malo govorilo. Pač sem vprašal Mihóla po loških novicah. Malo se je zamislil, potem pa je počasi odgovoril:

„Najboljša novica je, da pride čez teden dni naš novi gospod škof, Joannes Franciscus, ki je ravnokar prevzel vlado. Pregledati hoče svoja loška posestva in glavarju bi kar privoščil, da bi ne bilo vse v redu. Pa kako hoče biti vse v redu, ko vem, da spravlja ta hudič v svojo malho, kar le more!“

Ko smo pojužinali, je odšla družina po opravkih in z njo tudi grajska hlapca. Zdelo se mi je, da jima je Schwaiffstrigkh nekaj pokimal, nakar sta se hitro vzdignila. Pri oknu sem videl, da sta z družino, ki je odhajala z Agato na polje, hodila tudi biriča in da sta imela pri sebi svoji dolgi helebardi.

Mihól je hotel nekaj z mano govoriti. Pričel je: „Kako je? Si kaj prida pridelal lansko leto?“

Odgovoril sem, da ne preveč, da letina ni posebna.

„Pa je že kaj ostalo,“ me je zavrnil kratko, posegel po svoji bisagi in jo položil predme na mizo. „V mestu smo reveži: mi ne orjemo in ne sejemo in tudi ne žanjemo.“

Takrat sem že vedel, da mi ima nekaj posebnega povedati in da to, kar govori, ni bilo še tisto, kar je hotel povedati. Bal sem se, da bo kaj hudega.

Zopet je pričel: „Čudni časi so. Pregrehe se godé, in gorje nam, če bi na gradu pravice ne bilo!“

Resno je gledal in nekako mimogrede je še omenil: „Svinjsko gnjat bi kupil, če bi se dobila kje tod, in nekaj moke. Bog ve, da sem je potreben!“

Vedno dajati in le dajati — tega se naveliča najimovitejši gospodar. Schwaiffstrigkh je opazil, da mi njegove

besede niso všeč, in se ni dotaknil prejšnje zahteve. Pri oknu je pogledal in spregovoril: „Čas bo, da se odpravimo, če hočemo še pri dnevu v Loko priti . . . Agato poklič!“

„Čemu?!“ sem vprašal in že so se mi šibila kolena.

„Z nami bo morala,“ je odgovoril Mihól suhotno. „Na gradu jo hočejo imeti — pa mislim, da ne bo nič hudega.“

V strahu sem pograbil Schwaiffstrigkhovo bisago, dri z njo na kaščo in jo napolnil z vsem, kar je poprej hotel imeti.

Prosil sem in mož mi je tudi obljubil, da bo z dekletom v ječi človeško ravnal.

Jurija sem poslal po Agato. Z njo je pridrla v hišo vsa družina in ko se je izvedelo, da hočejo Agato odpeljati, je vse jokalo. Samo deklica je bila mirna, in še tedaj, ko so ji hlapci zvezali roke, ni izgubila poguma. Deklam je dajala ukaze, da naj ne pozabijo na to in ono, da naj ne porabijo preveč masla, da naj skrbe, da bodo Jurijeve in moje reči o pravem času oprane in pripravljene.

Zase je le malo skrbela. Nekaj cunj je nabrala v culo, in to je nosil Jurij, dočim sem nosil jaz nabasano Schwaiffstrigkhovo bisago. Spremljala sva jo do Loke, ker mladega dekleta ni mogoče puščati v rokah surovih hlapcev, ki v samoti in v mraku niso izbirčni.

Koder smo hodili, so prihajali ljudje iz koč in vsi so povpraševali: „Jezus — kaj je naredila?“ Sramota je hodila z nami in le malo smo govorili na tem žalostnem sprehodu.

Moledoval sem pri Schwaiffstrigkhu, da naj z Agato lepo ravnata in da naj ji v ječi ne napravlja posebnih težav.

Obljubljal mi je in ponavljal: „Izidor, ne delaj si skrbi! Kaj more biti? Kaká malenkost, kaka lažniva čenčarija poljanskih babnic. Če bi bilo kaj hujšega, veruj mi, da bi mi ne bilo ostalo neznano, ker mi gospod glavar vse pove, kar je imenitnejšega.“

Po kratkem premolku je še dostavil: „Ko si pa ravno v Loki, ne bo napačno, če stopiš h gospodu baronu, da naj mehko ravnata z Agato.“

Ali ni mi hotelo v glavo, da bi prosjačil okrog „Flekteta“, ki me je vrgel v klado. Tako močna je bila takrat v meni posvetna ošabnost.

Še to naj zapišem: Ko smo prišli do prvih hiš v Zmincu, se je stemnilo nebo in kar v hipu se je usula toča, debela ko kurja jajca. Komaj smo zbežali pod streho. Toča pa je razbila polja in zeleno drevje od Brodov do loškega mesta. Žita, ki so lepo kazala, je stolkla v zemljo in marsikomu je vzela kruh, da je potem stradal v zimi.

Pri temni noči smo oddali Agato na grad. Jaz sem takoj odrinil domov, Jurij pa je ostal v mestu. Schwaiffstrigkh mi je potem pripovedoval, da je brat drugi dan prišel h grajski glavarici in jo na kolenih prosil, da bi se zavzela za revno deklico in jo branila pred surovimi hlapci. Jurij mi o tem ni ničesar povedal, pač pa se je gospa v resnici brigala za deklico.

Živeli smo v groznih časih. Jezus Kristus pa mi je bil prva in zadnja tolažba.

bo še

**... razšli smo se vprek in v šir,
kamor gnala je sila življenja in srca nemir ...**

(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

Ko skrbimo za naše misijonarje, molimo zanje ali jih materialno podpiramo, dejansko najprej samim sebi pomagamo. Misijonarji pomagajo ustvarjati nove božje družine v krajih, kjer pač delujejo. Ko jih podpiramo, rastemo sami v resnici, da smo najprej med seboj in z vsemi ljudmi po svetu ena sama božja družina, ki ima Boga za Očeta. Tokrat poročamo zopet o tej naši misijonski zavzetosti. V Bedfordu smo *misijonsko nedeljo* prav imenitno obhajali. Po maši smo kar napeto čakali, kdo bo pri tomboli in srečolovu kaj dobil. Vsak je prinesel s sabo tudi po en dobitek in tombola je odločila pri kom je najdel novega lastnika.

Materialno smo misijonarje tako le podprli: 15 funtov je daroval g. Šabec; po 10 funtov so darovali: ga. Sekolec, g. Selak, dvakrat N. N., g. Prevc; po 5 funtov so darovali: g. Klemenčič, ga. Grkman, ga. Kranjc; po 2 funta pa so darovali: g. Saje, g. Kenk, g. Fras. S tombolo, srečolovom in s prostovoljnimi prispevki smo letos poželi skupno 257 funtov. Več, kot lansko leto. Bogu hvala!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — November je pri nas bolj žalosten mesec. Narava je zastrta z

meglo. Sonce komaj kdaj vidimo, le če meglo prežene močan veter. Spomin na naše pokojne nas tudi navdaja z otožnostjo, zlasti starejših, ko je misel, da bo treba iti s tega sveta, vedno bolj živa.

Na praznik Vseh svetih smo se popoldne zbrali kakor vsako leto na pokopališču v St. Martinu, da smo pomolili za naše mrtve, ki čakajo na vstajenje po vseh celinah. Letos nas je bilo pri pobožnosti manj kakor druga leta. Zdomski delavci so bili seveda tiste dni doma.

Prav na 1. november je *segla smrt med nas*. V bolnici je umrla ga. Valerija Gjurek, ki je bila po rodu Tolminka. Bila je prokuristka v pokoju in umrla v 67. letu starosti. Pokopana je bila v petek, 5. novembra, na pokopališču sv. Barbare v Linzu. Naj v miru počiva!

V nedeljo, 7. novembra, smo doživeli po dolgem času spet lepo udeležbo pri maši. Tudi center smo napolnili in bili kar veseli. Za telesne potrebe je spet poskrbela ga. Ana Duhanič, za kar smo ji hvaležni.

Brezposelnost, ki je doslej našim rojakom prizanašala, je udarila tudi v slovenske vrste. Pravijo, da bo z novim letom še huje, da bo le s težavo mogoče dobiti delovno vizo zdomcem, zlasti v gradbeništvu. Avstrija počasi neha biti „otok blaženih“, kjer kriza doslej ni bila tako huda kakor po drugih državah.

V sredo, 10. novembra, je bil odpuščen iz bolnice naš organist g. Anton Zoré. Desna roka je še vedno v mavcu, prav tako tudi levo stopalo. Bo še precej časa poteklo, da nam bo mogel spet pri bogoslužju

igrati na orgle. Želimo mu, da bi se res dobro pozdravil. Zaradi nesreče je izgubil na nogi štiri prste.

Martinovanje bomo imeli letos še le na četrto novembrsko nedeljo. Kako bo, bomo poročali v naslednji številki.

Ko bo izšla ta številka Naše luči, bomo že v adventu. Treba se bo pripraviti na božične praznike. Seveda bomo imeli na sveti večer mašo in na sv. Štefana božičnico. O vsem boste obveščeni s posebno okrožnico.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Res izredno slavje smo imeli v četrtek, 7. oktobra, pri Fatimski Mariji v Pironchamps, Châtelineau: 60-

Pok. Milan Gantar iz Havré pri Monsu (Belgija)

Ob biserni poroki g. Franca in ge. Antonije Fabčič, Charleroi. Veliko cvetja — dar tukajšnjih Slovencev!

letnico poroke g. Franca in ge. Antonije Fabčič iz Jumet, Charleroi. Jubilanta sta si namreč obljubila zakonsko zvestobo prav 7. oktobra — praznik rožnovenske Matere božje — leta 1922 v Gradišču pri Vipavi, Slovenija.

Ob 14. uri smo imeli zahvalno sveto mašo s primernim nagovorom izseljenskega duhovnika. Takoj po njej je ga. Malka Struna iz Marcinelle izročila jubilentoma velik šopek nageljnov (60 po številu) z rožmarinom v imenu vseh navzočih ter

„Slomškov“ zbor je pod vodstvom g. Vilija Roglja lepo izvršil svoje poslanstvo.

ostalih Slovencev. Nekateri posamezniki so jima tudi izročili šopek cvetja. Izseljenski duhovnik jima je v dar izročil knjigo Tvoja in moja Cerkev, ki je nedavno izšla v Ljubljani. Nadaljevanje srečanja je bilo v bližnji župnijski dvorani v vsej domačnosti in veselosti. Še enkrat: iskrene čestitke jubilentoma in Bog Vaju živi še mnogo let!

V bolnici St. Joseph v Monsu je umrl g. Milan Gantar iz Havré, upokojeni rudar. Pogreba se je udeležilo zelo veliko ljudi, ne samo Slovencev, tudi domačinov. Pok. Milan se je rodil 26. maja 1919 v Cerknem v Sloveniji. Dolga leta je delal v belgijskih rudnikih in več let užival zaslužno penzijo. Bil je dober človek, skrben za svojo družino in vedno vesel in dobre volje. Dokler je le mogel se je udeleževal vseh kulturno-zabavnih prireditev. Njegovi ženi, otrokom in njihovim družinam ter ostalim sorodnikom naše krščansko sožalje!

V nedeljo, 26. septembra, pa je umrl skoraj 80-letni g. Anton Žnidarčič iz Ronquieresa.

Rojen je bil na Primorskem. Njegovi ženi in hčerki izrekamo naše sožalje!

Mohorjeve knjige 1983: Naročilnica je priložena Naši luči in jo pošljite čimprej izseljenskemu duhovniku, da jih bo pravočasno naročil.

Vsem rojakom in rojakinjam v zahodni Belgiji in drugod po svetu želimo milosti polne božične praznike in srečno novo leto Gospodovo 1983. Vaš izseljenski duhovnik

Kazimir Gaberc.

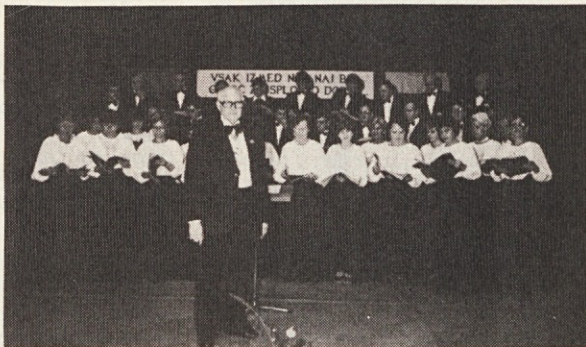
LIMBURG-LIÈGE

Poročilu v novembrski Naši luči o 22. Slovenskem dnevu v Belgiji želimo v osvetlitev objaviti nekaj slik. Kocbek je že pred vojno zapisal v svojem glasilu: „Narodna kultura je velika in močna, če so njeni pripadniki svobodni in močni ljudje“. Pripadniki naše kulture so razkropljeni po vseh kotih Belgije. Naj se osvobodijo vezi strahu, sebičnosti, lagodnosti in zaspanosti! Naj nam priskočijo na pomoč na katerikoli način! Ker nas je malo, moramo biti *stoodstotni*, če hočemo kaj premakniti. Pogubna misel: „Kaj imam od tega?“ naj izgine iz naših pomenu. Strnjena vrsta *osveščenih* ljudi more tudi v neugodnih okoliščinah marsikaj doseči. Se priporočamo ...

Naši bolniki: V Genku se zdravi ga. Trlep iz Eisdena. Stanje ge. Vo vod je nespremenjeno. G. René Venken, ki si je na Slovenskem dnevu zlomil nogo, je že spet med nami. Vsem našim bolnikom pošiljamo posebne pozdrave!

Naši rajni: V Maaseiku je po daljši bolehnosti umrl upokojeni rudar, rojak g. Jože Erdela iz Eisdena, rojen v Apačah, star 53 let. Rajni je imel veliko prijateljev, ker je bil poštenjak, dobrega srca in prijatelj mladine. Rojaki in prijatelji so ga v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Vdovi ge. Ljudmili in sorodnikom v domovino izrekamo

„Zvon“ iz Holandije je pod vodstvom prof. Willemsa na Slovenskem dnevu že ponovno posebno drag gost.

„Vesela mladina“ je s svojimi novimi plesi vzbudila navdušenje v dvorani.

„Oudsberger muzikanten“ so na Slovenskem dnevu občinstvo razveselili s svojim koncertom.

francija

krščansko sožalje. Naj ga dobri Bog poplača za vse dobro in plemenito.

Po težkem trpljenju je v Lanakenu umrl g. Ivan Rutar, upokojeni rudar, rojen v Dobrem polju, star 53 let. G. Ivan se je pokazal pravega junaka v prenašanju velikega trpljenja. Njegova žena ga. Annie Winans je bila dnevno ob njegovi bolniški postelji v sanatoriju in mu z zgledno predanostjo lajšala bolečine. V teku dolge bolezni sta bila oba živ zglod nam vsem. Poleg žene ga. Annie in otrok pokojni zapuščata še svojo mater go. Marijo, sestro go. Mimi, nečakinjo in nečaka, ki vsi živijo med nami. Vsem izrekamo krščansko sožalje, g. Ivana pa priporočamo božji dobroti.

Pokojna Ana Vig

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Na sveti večer, 24. 12., bo polnočnica ob desetih zvečer, priložnost za spoved od devetih naprej.

Na božič in Novo leto maša ob petih popoldne.

V okviru Društva Slovencev je v soboto, 30. 10., imel predavanje o samoupravljanju dr. Ljubo Sirc, profesor ekonomije na univerzi v Glasgowu, na Škotskem. G. profesorju se za njegovo izčrpno predavanje prav lepo zahvaljujemo.

STE. GENEVIEVE DES BOIS (Essone)

15. oktobra je srčna kap pretrgala življenje Ani Vig. Pokopana je bila

To sliko nam pošilja zvesta naročnica iz okolice Lièga ga. Julka Mraz, roj. Prelogar. Predstavlja slovenske žene v Eisdenu leta 1940. Ga. Julka vse še živeče lepo pozdravlja.

21. 10. Pokojna je bila doma iz Trnja, rojena je bila julija 1916. Bila je skromna in tiha in je svoje življenje posvečala samo delu in molitvi, zelo rada je prihajala v Slovenski dom. Spominjamo se je v svojih molitvah, njeni sestri Mariji in vsem njenim pa naše iskreno sožalje

MELUN

Skupna maša bo v nedeljo, 12. decembra, ob devetih zjutraj, v poljski cerkvi v Dammarie.

MERLEBACH

Prav lepo pozdravljamo v svoji sredi g. dr. Franceta Felca, ki je namesto „v zaslužni pokoj“, kot je pisalo v zadnji Naši luči, prišel med nas, da bo tako razbremenil gospoda Stanka, ki je dolga, dolga leta (od leta 1935), z veliko ljubeznijo in

brezmejno požrtvovalnostjo skrbel za nas, pa sedaj pri svojih letih ne more več hoditi okrog, kot je hodil prej.

G. Felc bo zaenkrat stanoval v Foyer Notre-Dame v Saint Avouldu.

Imamo pa skoraj med nami tudi našega diakona Jožeta Kamina, ki se pripravlja na duhovniško posvečenje in delo med našimi izseljenci. Njegov naslov je: Jože Kamin, Presbytère, 1 rue de la Merle, 57800 Freyming-Merlebach, tel.: (8) 704-77-43.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Naše dobre sedemdesetletne, osemdesetletne in celo devetdesetletne slovenske mame se vedno težje upirajo starostnim nadlogam in težavam. Otroci jim pridno strežejo in prosijo Boga, da bi jim lajšal trpljenje ter jih ohranil do skrajnih mej človeškega življenja.

V Nancy sta bili operirani gospe Maršičeva in Jurcova, Jankovičeva žena je pa padla in si zlomila dve rebri. Vsem želimo skorajšnjega zdravlja.

Prvega novembra smo — kakor vsako leto — poromali na „tisto tiho domovanje, kjer mnogi spe nevzdržno spanje“. Krasili smo grobove naših rajnih in molili zanje, ti so nas pa iz groba opominjali: „To, kar si ti danes, smo tudi mi bili nekoč in to kar smo mi zdaj, boš tudi ti nekoč.“

Kaj pa vstajenje? Bo mrtve Bog res enkrat obudil? Tisti, ki bi radi vedeli resnico o tem, vzemite v roke sveto pismo in berite, kar je rekel Kristus. On ni lagal. Svoj nauk je navadno začel: „Resnično, resnično vam povem. Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“

Tudi v hladnem jesenskem času in pozimi ima naš slovenski duhovnik mašo za Slovence na Marini vsako drugo nedeljo v mesecu zvečer ob 6. uri. Kaj se vam ne zdi lepo, da se vsaj enkrat na mesec zberemo in po maši kaj pogovorimo, zato le pridite, čeprav je včasih težko.

J. J.

Miklavževanje v Méricourtu

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Adventni čas nas pripravlja na res krščansko praznovanje božične skrivnosti. Na dan sv. Barbare se bomo s sveto daritvijo ob 10.30 spomnili vseh pokojnih članov društva sv. Barbare, nato ste vsi vabljeni na tradicionalno zakusko.

Miklavž bo prišel razveseliti našo mladino v nedeljo, 12. decembra, v dvorano „Mater izseljencev“ ob 16. uri. Sodelujejo otroci slovenskega tečaja, mladina in cerkveni pevski zbor. Po obdarovanju bo srečolov. K obilni udeležbi vsi lepo vabljeni!

Na sveti večer bomo pokropili naše hiše in se zbrali pri *polnočnicah*: Bruay-en-Artois ob 19. uri; Lievin ob 21. uri; Méricourt ob 24. uri. Ostale maše po nedeljskem redu. Prilika za spoved pred vsako mašo in ves advent.

Priprava na božič s prilikom za spoved:

Tourcoing v nedeljo, 5. decembra, z miklavževanjem v samostanu Pomnočnic duš v vicah ob 16.30. Cambrais-Carnière v soboto, 18. decembra. Fosse VIII Vendin-le-Vieil v soboto, 11. decembra, ob 17. uri. St. Paul v petek, 31. decembra. Vsi rojaki prisrčno vabljeni!

Krščeni so bili v Méricourtu: Benrice Vivijana Bučar, Jonatan Silvijo Vilcot in Alison Zavolovšek. Naj vse spremlja božja milost!

V boljše domovino so odšli: Pri svoji hčerki v Douellu (Lot) je 23. avgusta v 84. letu starosti umrla ga. Franca Breznik. Pokopana je bila

26. avgusta na pokopališču v Douelle.

V Avionu je 29. septembra v 89. letu starosti umrla ga. Marija Zvonar. Rajna je bila pokopana na pokopališču Eleu dit Lauwette.

V bolnici v Lensu je 9. oktobra v svojem 81. letu odšla v večnost ga. Frančiška Miklavec. 12. oktobra so jo položili k večnemu počitku na pokopališču v Sallauminasu.

V visoki starosti nas je 23. oktobra v svojem 93. letu življenja zapustil g. Janez Filipič, najstarejši Slovenec v severni Franciji. Sosedje in znanci so zlasti poudarjali njegovo srčno dobroto. Pogrebne slovesnosti so bile v cerkvi st. Leger v Lensu 26. oktobra ob veliki udeležbi rojakov in prijateljev. Pokopan je bil na vzhodnem pokopališču v Lensu.

Globoko nas je pretresla smrt Valerije Nedeljkič, ki nas je v svojem 14. letu kot žrtev zahrbtno bolezni 3. novembra za vedno zapustila v bolnici v Lensu. Mirna je s svojim lepim značajem razveseljevala svoje starše in prijatelje. Potrpežljivo se je pripravljala na svoj odhod v večnost, ki je za vse prišel prehitro. Ob ogromni udeležbi je bila pokopana 5. novembra na pokopališču v Sallauminasu.

4. novembra je nenadoma odšel v večnost v bolnici v Lensu v svojem 58. letu življenja g. Anton Princ, poklicni avtobusni šofer v pokoju. Zapuščata dva sinova, brata z družino in žalujočo mater. Pokopali so ga 6. novembra na pokopališču Calon v Liévinu.

Naj se naši tako številni pokojni

spočijejo v Gospodu! Teško preizkušanim družinam in svojem pokojnih pa naše izkreno sožalje!

Vsem rojakom milostipoln božič!

Stanko Kavalar

NICA

Na praznik Vseh svetnikov smo se spomnili vseh naših pokojnih s skupno sv. mašo in opravilom za pokojne v župni cerkvi sv. Petra na Ariane. Ko ne moremo obiskati grobove svojih pokojnih, smo se vseh spomnili pri skupni molitvi. Letos smo to opravili še v stari cerkvi, župnik pa upa, da bo že za prihodnjo veliko noč slavil Kristusovo vstajenje s svojimi župljani v novi cerkvi.

Med nas se je iz Pariza doselil g. Pupis. Sedj, ko je stopil v pokoj, si je izbral Nico, da tukaj preživlja svoja stara leta. Veseli smo ga in mu želimo, da bi se zdrav in vesel dobro počutil med nami.

Zadnjič smo poročali o nesreči, ki je med počitnicami zadela družino Vial iz La Pointe de Contes. Sedaj lahko povemo, da ima hiša že novo streho in da so v glavnem končana vsa zidarska dela prvega nadstropja, ki je bilo uničeno od ognja. Delo je prevzel naš rojak g. Frančeskin s svojim sinom, ki je tudi skoraj najbližji sosed. Vse priznanje gre g. Albinu, ki se je takoj lotil dela in prizadeti družini pomagal pri obnovi hiše.

S prvo adventno nedeljo smo začeli novo cerkveno leto. Advent — prihod Gospodov — nam vsak dan glasneje oznanjajo vsi veliki adventni glasniki: Izaija, Janez Krstnik, Marija. Prošnjo Rosite nebesa, v katero je veliki prerok Izaija izlil vse hrepenenje svojega ljudstva po Odrešeniku, ponavljajo duhovniki vsak dan v večernicah svoje službene molitve: v naše domače občutje pa jo preлива najbolj priljubljena adventna pesem Vi oblaki ga rosite! To ponavljanje počasi tudi v nas budi hrepenenje in ubira naše duše v sveto zbranost, kar za dobro pripravo na božič ni brez pomena; kajti kakor „je prišla vsemogočna Beseda iz nebes, ko je vse naokrog objemal globok molk“, tako more

tudi k nam priti Jezus samo ob tistem srečanju iz oči v oči, od duše do duše, od srca do srca. — Da pa naša priprava na božič ne sme biti zgolj čustvo, nam je dokaz drugi glasnik — Janez Krstnik, ki nam ga Jezus sam stavi za zgled močnatosti, trdnosti, odpovedi. Njegova postava nas brez besed kliče k očiščenju, k spovedi, k poboljšanju, k zatajevanju. To je v naši pripravi nov korak, trd in odločen, morda bridek in težak, a potreben in osrečujoč. Npravimo ga pogumno in brez oklevanja, „da ne bomo več nedoletni otroci, omahljivi in po vsakem vetru zanašani... marveč bomo v vsem rastli k njemu, ki je glava, Kristus“ (Ef 4, 14—16).

Dr. Johannes Scheffler (1624-1677), zdravnik in filozof, pesnik in duhovit borec za resnico, ki je po mučnem iskanju resnice prestopil iz protestantizma v katoliško Cerkev in si privzel ime Angelus Silesius (po naše: Šlezijski sel), je zapisal droben biser v knjigi Kerubinski popotnik prav za te dni nam v spodbudo: „In če bi to Dete bilo tisočkrat rojeno, a če ni v tebi — je vse izgubljeno!“

Na božič je v Nici sv. maša-polnočnica točno opolnoči; druga pa je ob 10. uri zjutraj kot vsako nedeljo. Letos je božič na soboto in dan navrh je *izseljenska nedelja*, ki jo bomo proslavili pri skupni maši ob 10. uri z molitvijo za vse naše rojake po svetu, da ostanemo zvesti Bogu in našemu narodu. Popoldan pa bo slovenska maša na Colle s/ Loup ob 16. uri.

Naj vsem rojakom novorojeni Odrešenik prinese svoj mir in blagoslov!

MARSEILLE

Slovenski rojaki iz Marseilla in okolice se bomo zbrali na nedeljo pred božičem, tj. 19. decembra, popoldan ob 5. uri v Eouresu k slovenski maši, da se pripravimo na praznik Gospodovega rojstva. Pred mašo bo priložnost za božično spoved.

Vsemogočni Bog, okrepi nam voljo, da bomo prihajajočemu Kristusu šli naproti z dobrimi deli!

STIRING-WENDEL

Pod geslom „Slovenci vas pozdravljajo“ smo se 26. septembra zbrali v dvorani, ki nam jo je za to priložnost posodil protestantski pastor iz Stiringa.

Spomini na lepo obhajanje prvega maja v Merlebachu so bili tako lepi in živi, da se nismo mogli zadovoljiti zgolj z enim tovrstnim praznovanjem na leto.

Pod vodstvom odličnega in izkušenega organizatorja g. Bernarda Reharja so se Slovenci iz Stiringa in okolice (Forbach, Merlebach itd.) združili in pripravili pester program za to „jesensko“ srečanje. Slovenci so se velikodušno odzvali povabilu. Pridne slovenske kuharice so za to priložnost napekle in darovale nad 70 potic in drugih peciv. Gospod Sajevec iz Freyvinga je tudi tokrat z marljivo ekipo sodelavcev spekel prašiča na žaru, tako da smo ob treh popoldan, ko smo sprejeli prve goste, že lahko ponudili okusne sendviče. Pred nami je bilo kar sedem družabnih ur, v katerih smo našli čas za petje, igre, ples itd. V prijetno razvedrilo nam je bila tudi igra za steklenico Barbere, ki nam jo je pripravil g. Dany Koren. Poleg mladih igralcev in pevcev, kot so to bili mladi iz družin Šumej, Curk, Gregorčič in Sajevec, je za ples poskrbel tudi kvintet Triglav iz Freyvinga. Sredi obloženih miz in vedrih obrazov se je zavrtilo veliko parov, pa ne samo mladih. Po tovrstnem razvedrilo, pa je nastopila lakota, ki so jo komaj potešili g. in gospa Kastelec, gospod Curk ter Andrej Rehar, ki so nam pekli odlične čevapčiče. Vseh ljudi, ki so stregli in pripravljali, ni mogoče imensko navesti, ker jih je bilo zares veliko, kajti tovrstno srečanje je potrebno najprej doživeti in ob tem se vsa imena skrivajo pod skupni imenovalec nesebične velikodušnosti. Vsi, ki so se aktivno udeležili našega srečanja, lahko potrdijo, da je tudi to nedeljsko popoldne spadalo k pravemu veselemu krščanskemu življenju, ki ima za podlago optimizem in velikodušnost. Želeti je, da bi se tovrstno srečanje kar najhitreje ponovilo. Brez dvoma bo

k temu prispeval tudi novi duhovni center slovenske misije v Merlebachu. Slovenski katoliški dom, za katerega je šel celotni dobiček tega srečanja, naj bi bila nova možnost za marsikatero koristno delo tako na duhovnem kakor prosvetnem področju. Vsem, ki ste že velikodušno darovali v ta namen, iskren Bog plačaj!

Vsem požrtvovalnim slovenskim rojakom iskren Bog plačaj in spoštljiv pozdrav

Jože Kamin.

nemčija

STUTTGART-OKOLICA

Zahvalno romanje — Od leta 1972 prirejamo Slovenci na Württemberškem vsakoletno zahvalno romanje k Ave Mariji v Deggingen. To storimo v času, ko se gozdovi pozlatijo in naše misli uhajajo v svet tistih, ki so že prekoračili plodovito jesen življenja. Praznik Vseh svetnikov je gotovo primeren dan za božjo pot, saj nas sam od sebe usmerja k Bogu. To potrjuje dejstvo, da je bilo tudi letos na romanju nad 300 ljudi, med njimi kar pet duhovnikov. Tako je bilo dovolj prilike za poglobljeno srečanje z Bogom

Profesor Benedikt Birk (v sredi s črno kravato) vodi v Stuttgartu inštitu za versko pedagogiko (Religionspädagogisches Institut). Vprašanje verske vzgoje otrok tujih delavcev mu leži pri srcu. Oktobra meseca je priredil razstavo knjig s pedago-

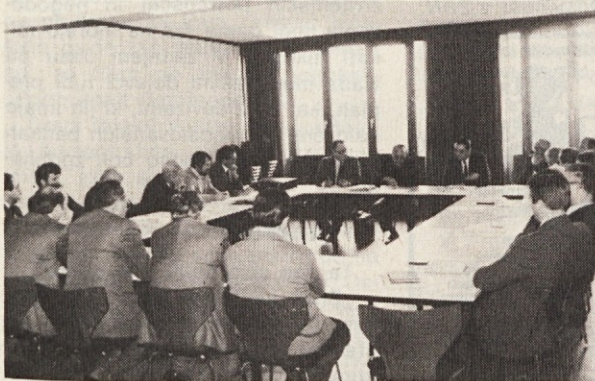
ško vsebino ter šolskih veroučnih učbenikov. Na razstavi so bile tudi veroučne knjige dežel, iz katerih prihajajo tuji delavci. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi slovenske veroučne knjige.

po svetih zakramentih. Koncelebrano mašo je vodil župnik Jože Bucik iz Augsburga, ki je po upokojitvi gospoda Felca prevzel skrb za rojake na področju Ulma in Ravensburga. Iz Mannheima je prišel župnik Stanko Gajšek, kar se je pri petju litanij dobro poznalo, saj je znan kot prvovrsten pevec. Novost na letošnjem romanju je bila še to, da je bila med nami slovenska misijonarka iz Madagaskarja, sestra Marjeta Mrhar, ki je med sveto mašo zmolila očenaš v malgaškem jeziku.

Misel na misijone je oživila — V Stuttgartu deluje že dobrih 15 let,

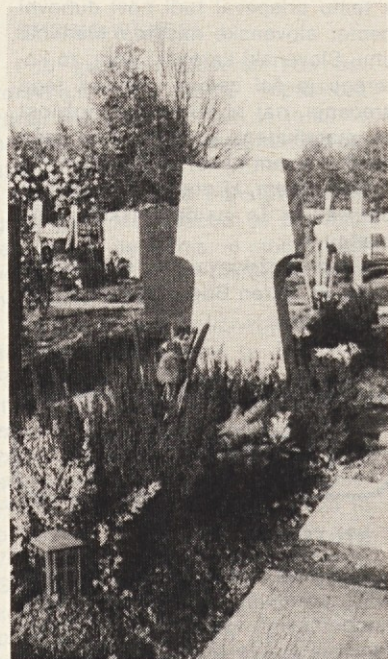
petorica slovenskih Marijinih sester, ki so nastavljene pri mestnem Karitasu za nego onemoglih in bolnikov. Konec oktobra jih je obiskala redovnica Marjeta Mrhar, ki že 22 let deluje na Madagaskarju kot misijonarka in medicinska sestra. S seboj je prinesla nad 100 diapozitivov s prikazi tamkajšnjih razmer in njenega dela med revnimi in bolnimi domačini Madagaskarja. Seveda smo jo takoj povabili, da nam s predavanjem kaj več pove o delu v misijonih. Prošniji je z veseljem ustregla in sprejela predavanje na treh krajih: v Forchtenbergu, Nagoldu in

Od 18. do 22. oktobra je „zasedal“ v Rottenburgu (Liebfrauenhöhe) na Württemberškem „parlament“ slovenskih izseljenskih duhovnikov iz zahodne Evrope. Na konferenco so povabili tudi referenta za tuje delavce v škofiji Rottenburg-Stuttgart, gospoda kanonika Jürgena Adama. Ta jim je referiral o aktualnih vprašanjih Gastarbeiterjev (brezposelnost, zadržanje svetnih oblasti do tujcev, verska oskrba itd.). Med odmorom so ga obstopili duhovniki, s katerimi je imel in še ima posebne službene zveze v svoji škofiji.

Msgr. Kunstlju, ki počiva na pokopališču Stuttgart-Zuffenhausen, so tik pred praznikom Vseh svetnikov postavili nagrobni spomenik. Na predvečer praznika so rojaki obiskali njegov grob kakor tudi grobove pokojnih rojakov na tem pokopališču.

Deggingenu. Z velikim zanimanjem smo sledili njenim izvajanjem v sliki in besedi.

Kaj hitro smo spoznali, da je z vsem srcem pri svojem napornem delu iz pričanja, da tudi njej veljajo Kristusove besede: „Karkoli ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili“. Da je ob duhovni in materialni revščini Malgašev, ki je odsevala iz vsake njene slike in besede, postalo mehko tudi naše srce, smo dokazali s tem, da je nabirka na vseh treh krajih skupaj nanesla 1830.—DM. Ta vsota bo sicer samo majhna kapljica v neizmerno morje revščine, je pa izraz našega sočutja in dobre volje.

Na grobu monsignorja Kunstlja — Na predvečer praznika Vseh svetnikov v nedeljo, 31. oktobra, smo Slovenci iz Stuttgarta skupno

obiskali pokopališče v Stuttgart-Zuffenhausnu, na katerem počivajo štirje rojaki, med njimi pokojni župnik msgr. Ignacij Kunstelj. Po maši v pokopališki veži smo šli od groba do groba v procesiji in molili za pokojne. — Naj tu omenimo, da je na grobu župnika Kunstlja že postavljen spomenik, ki nosi slovenski napis: Tukaj čaka vstajanja monsignore Ignacij Kunstelj. Pridana sta še datuma rojstva in smrti. Obliko spomenika vidite na priobčeni fotografiji.

Brezposelnost nas skrbi — Dežela Baden-Württemberg je po svojem gospodarskem ustroju od vseh dežel v ZRN najbolj zavarovana proti brezposelnosti. Celotni padec delovnih mest v državi pa je tudi našo deželo močno prizadejal. Oktobra meseca je dosegla brezposelnost 5,2%. V Stuttgartu je iskalo zapo-

slitev 17.050 oseb. Trenutno še ni nobenih izgledov, da se bo stanje zboljšalo. To stanje bodo posebno težko občutili tuji delavci. Leta 1974 je bilo na področju Stuttgarta med zaposlenimi 22,5% tujcev, sedaj jih je samo še 18,7%. Verjetno bo še marsikateri tuji delavec našel edini izhod v povratku v domovino. Ker pa je Jugoslavija gospodarsko popolnoma na tleh, bo tak korak naše delavce še posebej težko prizadejal.

Domovina kup nesreče — Za Vse svete je šlo manj naših delavcev v domovino kot zadnja leta. To je razumljivo. Šikane na meji, ki se vedno bolj stopnjujejo, pomanjkanje življenjskih potrebščin in negodovanje ljudi doma res ne morejo mikati nikogar. V zadnjem času pa vlada med našimi delavci tudi preplah, kaj bo z devizami, ki jih imajo naložene na jugoslovanskih bankah. Zaupanje vanje vedno bolj zublja.

FRANKFURT

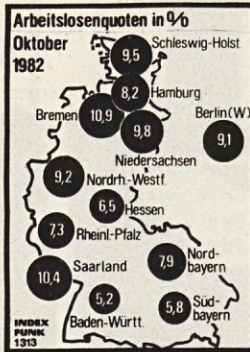
Te dne sem dobil tole pismo: „Bliža se konec leta. Lepo prosim, če poravnate naročnino!“ Veste kaj, pošljite to „Našo luč“ tistim, ki jo res naročujejo a ne nad-

TUJI DELAVCI V ZVEZNI REPUBLIKI NEMČIJI

Odkod so prišli

V kateri deželi delajo

Brezposelnost v ZRN

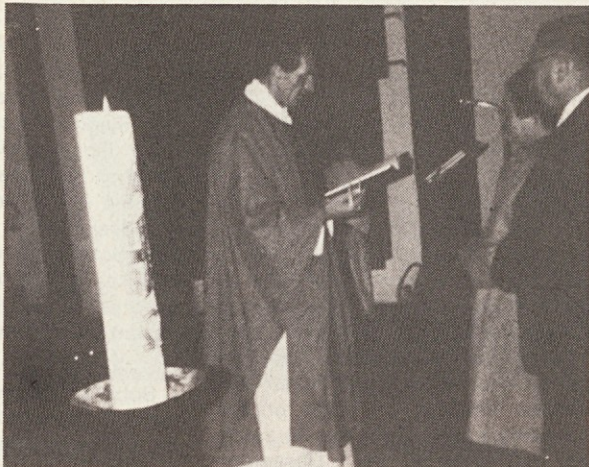
legujte tistih, ki za to luč sploh ne kažejo interesa. Preglejte prvo naročilnico pa boste videli, da mnogo imen sploh ni. Pa lep tovariški pozdrav V. R. iz Frankfurta!

Že enkrat sem Vam napisala pisma pa se se izgleda bojite objaviti ali kako.“

Pismo sem vam prepisal dobesedno, brez popravkov.

Draga V. R., prav nič se ne bojim objaviti — dokaz je zgoraj. Vendar me ob vsem tem nekatere stvari le motijo. Rad bi Vam ustavil pošiljanje NL, pa žal ne vem, kdo ste. Samo V. R. mi nič ne pomaga pri ugotavljanju Vašega naslova, ker teh kratic nimam. Pozabili ste napisati tudi datum, odpadel je nagovor. Res, draga V. R., v tujini smo se malo odtujili, postali bolj „kulturni“ in uradni, kajne? Vendar, čeprav odpovedujete naročnino oz. hočete, da bi Vam lista ne pošiljal, ker ga niste naročili, mislim, da pravilo lepega vedenja le terja, da me osebno nagovorite, posebno, ker je pismo vendarle namenjeno meni, urad je mrtva soba. Kar se tiče naročilnic, Vam lahko povem, da je pok. g. Prijatelj nabiral naročnike tudi brez naročilnic, zato te kontrole ni mogoče izvršiti, pa tudi pri meni je marsikdo naročil NL brez naročilnice. Najhujše zame je, da se ne podpisete. Saj Vam nič hudega nočem. Nasprotno, vesel bi bil, ko bi bili toliko korajžni (da ne rečem pošteni) pa povedali, da ne želite NL. Meni bi prihranili stroške, sebi pa upravičeno jezo, če lista že res nočete. Tako bi nepotrebni nesporazumi, če bi upoštevali pravila lepega vedenja, odpadli. Če Vam je bila poštnina predraga, bi Vam znamko vrnil, tako pa je vse skupaj hudo nerodno, se Vam ne zdi, če napišete „Porto zahlt Empfänger“.

Dragi rojaki! Vidite, tako nastajajo brezpotrebne zamere. Rad vas imam, zato sem tu. Če vam moje delo ni všeč mi mirne duše napišite, samo lepo prosim, tudi podpisite se. Na nepodpisana pisma pa ne morem, niti nočem odgovarjati. Danes sem naredil izjemo, ker bi vam rad sporočil, da sem vesel vsakega pisma, naj bo vsebina še tako kritična. Pisma brez podpisov pa so sa-

Ob 35. obletnici poroke zakoncev Remšak.

mo znak, da piscu ni do resnega pogovora. Se ne zdi tako tudi vam? Ponavljam, vse lepo prosim, da poravnajo naročnino. Končno, če list prejimate, mislim, da je prav, da ga tudi plačujete; če ne, ga rajši odpoveste. Mislim, da bo to najbolj „sodobno“ in prav, se vam ne zdi?

Še nekaj novic o naših prireditvah:

Misijonsko nedeljo smo letos v Frankfurtu spet malo popestrili. Naši veroukarji so namesto pridige prebrali odlomke iz delovanja slovenskega zdravnika na Tajvanu. Prijetna sprememba in živa pridiga, da smo vsi misijonarji in graditelji božjega kraljestva.

V soboto, 13. novembra, smo imeli *martinovanje*. Martinova gos je sicer manjkala, zato pa je bilo dovolj drugega. Za potico je poskrbela g. Flajšmanova in nas s tem prijetno iznenadila. Pridni sodelavci so poskrbeli, da ni nihče trpel lakote in žeje. Veseli Pomurci pa so igrali „vesele viže“, da so se udeleženci lahko tudi navrteli. Bil je res prijeten družaben večer.

Še malo farne kronike:

V Frankfurtu sta se 23. oktobra poročila Franc Kosi in Marija Balažič. Čestitamo.

Krstili smo Benjamina Koppa in Petro Kosi. Staršem čestitamo in želimo veliko božjega blagoslova.

MAINZ

17. oktobra smo pri maši v Mainz imeli lepo slovesnost. Slavili smo *35-letnico poroke zakoncev Ramšak*. Pri sveti maši, ki je bila zahvala in prošnja, smo skupaj molili, potem pa se pri njih doma v Wiesbadnu tudi poveselili. Želimo jima še mnogo lepih in srečnih dni.

ESSEN, OBERHAUSEN, HILDEN, MOERS

Iz Slovenskega centa v Oberhausnu naj gre sporočilo o dogodkih med Slovenci v širši okolici. Zadnji čas nam je tu življenje ponudilo svojo podobo v kontrastih.

Še enkrat naj omenimo, kako smo bili v Essnu vsi, ki čutimo slovensko, globoko *pretreseni ob smrti* duhovnika Ivana Ifka. Pa ne samo Slovenci tega velikega porurskega središča, ampak tod vsenaokrog. Z nami tudi mnogi Nemci, ki so ga poznali. In teh ni bilo malo, kar se je pokazalo na pogrebu. Pogovori o njem so prinesli na dan marsikatero zanimivo, naravnost preroško besedo pokojnega. Smrt pravičnega svojevrstno spregovori v človeških srcih.

Prvi teden septembra se je v Düsseldorfu manifestativno predstavila katoliška zavest in vera v Jezusa Kristusa. Nemških katoliških dni smo se udeležili tudi Slovenci. Predvsem radi omenjamo lepo bogoslužje in srečanje v Hildnu. Vodil-

na ideja je bila „biti skupaj v molitvi in veselem srečanju“ z nemško župnijsko skupnostjo. Svojevrsten prispevek temu vzdušju je dal med nami navzoči ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Njegova tekoča nemščina in izbrana slovenska beseda je vzbudila občutek edinosti. Temelj tej misli je seveda evangelijski, je poudaril nadškof. Globoka povezanost v veri s Kristusom premaga jezikovno in narodnostno razmejenost. V Cerkvi smo eno božje ljudstvo. Tu je sodeloval zbor Slovenski cvet, ki je zapel mašo in v dvorani kasneje še nekaj priredb narodnih pesmi. Zbor nas je zastopal tudi naslednji dan v Düsseldorfu pri „maši narodov“ in na prireditvi, ki so jo pripravile skupine različnih narodnosti.

V Oberhausnu smo se 12. sept. skupno veselili sreče zakoncev Danice in Tomislava Por. Prve dni julija sta se jima namreč *rodila dvojčka* Štefan in Sonja. Omenjeno nedeljo smo slovesno obhajali krstno slavlje pri bogoslužju v Sterkrade.

Prisrčno čestitamo, zakoncema in otrokoma pa želimo srečo in božji blagoslov.

Naslednjo nedeljo smo bili Slovenci od blizu in daleč zbrani pred Marijo na *romanju* v Kevelaerju. Zares lahko rečemo, da smo Mariji ostali v velikem številu zvesti. Marijina pesem je privrela iz src in grl v

Andrej Škorja bi 18. nov. praznoval svoj 4. rojstni dan.

razpoloženju, ki ga poznamo s Ptujске gore, Brezij ali Svete gore. Srečanje pred Marijo nam je popestril g. Brane Rozman. Pritegnile so nas njegove besede. Začutili smo, kako lepa je slovenska govorica, posebej še kadar je napolnjena z veselim sporočilom božje ljubezni, ki odseva svetu po Mariji. Zapeli smo potem še zunaj pred cerkvijo, tako da so se ljudje ustavljali in povpraševali, od kod smo, kdo smo. Pesem govori mednarodno govorično.

Sobota, 25. septembra, nam je navrgla še enkrat polno mero veselja. V Oberhausnu smo se v velikem številu zbrali na *vinski trgatvi*. Predvsem nas je vabila slovenska družba, srečanje z znanci in prijatelji, veselo razpoloženje ob polki in valčku. Igral nam je ansambel Boža Majerja Odmev z gora. Sodelavci Slovenskega centra Oberhausen, ki so prireditve pripravili, so bili navsezadnje najbolj zadovoljni, da je uspelo pripraviti vesel in prijeten večer svojim rojakom, ki so jim s svojo prisotnostjo izkazali priznanje. Kar prehitro so kazalci na uri zlezli preko polnoči.

V naslednjih dneh pa nas je pretresla žalostna novica. Nesreča je posegla v družino Pavle in Bruna Škorja iz Repelena. Bili so doma na dopustu, zato nas je novica dosegla nekoliko pozno. Žalost je zarisala sočutje predvsem na obrazih Slovencev, ki se zbirajo k bogoslužju v Moersu. Zvedeli smo za *nesrečno smrt* komaj 4-letnega Andreja Škorja. Zadnje mesece ga je nekajkrat napadla skrivnostna vročina in slabost. Zdravniki so ugotovili le zasenčenje pljuč, niso pa mogli odkriti pravega vzroka bolezni. Doma je otrok nenadoma umrl.

Smrt je posegla spet nenadno in nepričakovano. Kodrolasega Andreja ne bo več med otroki pri maši in kako ga bodo pogrešali v družini. Nismo mogli verjeti in globoko smo začutili z nesrečnimi starši.

Molili smo skupno za moč v času preizkušnje za družino naših prijateljev.

Izrekamo iskreno sožalje in budi-mo misel k luči vere.

Pokojna Johana Videc iz Castrop-Rauxela

CASTROP-RAUXEL

Nenadna smrt je v Castrop-Rauxelu prizadela družino Stanislava Videca. Njegovo ženo Johano, roj. Kos, doma iz Šentruperta, je zadnji dan avgusta zadela srčna kap. Komaj 43 let je dopolnila marljiva in skrbna žena in mati. Dve že skoraj odrasli hčerki Andreja in Martina žalujeta za svojo mamo in skušata sedaj s svojo pomočjo vsaj malo nadomestiti izgubo v družini. Mnogi ljudje v Castropu in bližnjih mestih so poznali Johano. Prodajala je na trgu tekstil, ki ga je prevajal njen mož. S pridnostjo in iznajdljivostjo jima je delo uspevalo in kovala sta si mnoge načrte. Bog pa je sklenil drugače. Zaupamo v njegovo previdnost in modrost, ki nas vodi, družini pa izrekamo globoko sožalje.

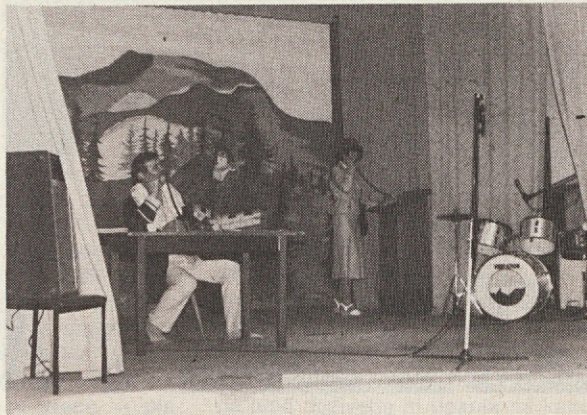
SEVERNA BAVARSKA

INGOLSTADT — Slovenski center v Ingolstadtu je že spomladi oživil svojo dejavnost v prenovljenih prostorih. Ob sobotah, predvsem pa ob nedeljah po slovenski maši, se rojaki radi zberejo in poklepetajo v domačem krogu.

Že ko nas je v mesecu maju obiskal g. škof Lenič, se je pokazalo, kako važno je, da imamo čisto svoj prostor, kjer si ustvarimo košček domovine. Slovenske žene so takrat lepo pripravile skupno kosilo za prvoobhajance, birmance in vse rojake, ki so se nam pridružili. Go-

Pozdrav otroške dramske skupine

Prizor iz skeča Telefon

spod škof je bil res navdušen nad iznajdljivostjo in gostoljubnostjo naših ljudi. Zaželel nam je čimveč uspeha pri skupnem delu in posebej poudaril, naj ostanemo zvesti domovini in Bogu.

V juniju je Slovenski center priredil *piknik*, ki je bil zaradi nestalnege vremena v prostoru centra. Znova se je pokazalo, kako praktičen je ta prostor. Saj čisto zadošča za srednjevelike prireditve. Pa tudi za ples je prostora dovolj.

Z jesenjo smo se resno prijeli dramske dejavnosti. Za tradicionalno *vinško trgatév*, ki je bila drugo soboto v oktobru, je otroška dramska skupina pripravila pozdravno deklamacijo. Vse slovenske dežele so nam poslale lepe pozdrave in nam zaželele, naj se ob dobri kapljici razveselijo naša srca. Dramska skupina odraslih je za to priložnost naštvudirala tri aktualne skeče znanege slovenskega humorista Žarka Petana, ki so publiko spravili v pristrčen smeh. Za razvedrilo in ples pa nam je igral znani ingolstadtški slovenski trio VOX-3. Rojaki so bili navdušeni nad pristnimi slovenskimi vini: janževcem, rizlingom in cvičkom. Naš „mesar“ je sam pripravil pristne domače pečenice z zeljem. Bilo je res domače, slovensko, prijetno in veselo.

MÜNCHEN

Ko listamo po našem župnijskem koledarju, najdemo v zadnjem času

tri datume močnejše obrobline: 17. oktober (vinska trgatév), 25. oktober (ponovitev nove maše) in 1. november (Vsi sveti).

Za *vinško trgatév* smo se kar malo bali, da nas ne bo prav veliko, pač zaradi gospodarske krize, pa se nas je nabralo spet štiristo. Vse nas je presenetila na novo, zelo z okusom obnovljena dvorana, tako da smo se v njej še lepše počutili kot doslej. Sicer se je pa večer odvijal od 4. ure popoldne do 11. ure zvečer kot po traku: kvintet Karavanke je domače, živo in kvalitetno ustvarjal zvočno kuliso, na mizah ni manjkalo potrebnega za privezanje duše (škoda, da se je mesar uštel v datumu in zato ni preskrbel kranjskih klobas — drugič bo treba to napako vsekakor popraviti), za mizami je tekla beseda med znanci in prijatelji še in še, plesavci so si pridno brusili pete, srečolov je po celi dvorani razdelil 400 dobitkov, med njimi prenosni barvni TV-aparat (Minerva, 760 mark), zložljivo kolo (220 mark) in košaro jedil (120 mark). Neobičajno veliko je bilo tudi pogovorov z našima duhovnikoma o verskih, nravnih in družinskih vprašanjih. Težko je reči, od česa odvisi razpoloženje na takem srečanju, a to pot je mnogo udeležencev zagotavljalo, kako lepo je bilo. Pa tudi krčmar je dal dokaj laskavo sodbo: „Dobri ljudje ste. Pri meni ste vselej dobrodošli!“

Ponovitev *nove maše* je bila za našo župnijo pomemben verski dogodek. Letošnji slovenski franči-

škanski novomašnik p. Pavle Jakop ima v Münchnu sestro: po tej poti nam je uspelo, da je bil novomašnik pripravljen priti k nam ponoviti novo mašo. To bogoslužno srečanje je bilo tako prisrčno, da nam bo ostalo vsem še dolgo v spominu. Zvočni okvir je ustvarila vsa cerkev z mogočnima pesmima „Novomašnik, bod' pozdravljen“ v začetku in z „Marija, skoz' življenje“ na koncu maše. Med sveto daritvijo sta se v petju izmenjavala cerkev in zbor. Šest ministrantov je spremilo novomašnika pred oltar, tam so ga pozdravile in mu izročile rdeče nageljne deklice Dunja, Lilijana in Sonja. Gospod je tako lepo molil, pel in pridigal, da bi ga še dolgo poslušali: lep, nizek, miren glas, pa njegova čudovita izpoved o Kristusu — zares nas je prevzelo. Tudi smo se močno zamislili, ko smo ob koncu maše zvedeli, da izhaja novomašnik iz družine z devetimi otroki, a kot edini moški potomec: kako čudovite starše mora imeti, da so bili pripravljeni darovati Bogu edinega sina!

K večerji se nas je zbralo blizu 40. Tam smo si pripovedovali vesele zgodbe in peli, zvedeli smo pa še tudi marsikaj iz novomašnikovega življenja. Najbolj nas je prevzel njegov odgovor na vprašanje, kako to, da se je odločil za duhovnika: „Čutil sem,“ je rekel, „da bi bil sam sebi nezvest, ko se ne bi.“ Zaželeli smo mu veliko poguma v življenju,

Sveti Miklavž je praznik otrok. Ta dva posnetka sta z lanskega miklavževanja v Münchnu.

pa da bi za Cerkev in naš narod storil kar največ dobrega.

Za Vse svete smo se zbrali k maši in molitvam za mrtve v naši župnijski kapeli — takrat imajo v cerkvi Sv. Duha celodnevno češčenje, zato bi lahko dobili mi cerkev na voljo šele ob 7. uri zvečer, kar je pa za jenski čas precej pozno. Hvala Bogu, kar lepa skupina se nas je zbrala k sveti daritvi! In kako čudovito vsesvetsko razpoloženje sta ustvarili pesmi „O, srečni dom“ in „V nebesih sem doma“, pa premišljevanje o naši usodi in molitve za rajne.

Krščena je bila Mojca Marija Grojzdek, hčerka Alojza in Franciške, roj. Baznik. Punčko, ki je s svojim rojstvom prinesla staršem in bratcema toliko veselja, je med mašo v stranski kapeli cerkve Sv. Duha krstil njen stric, škofjeloški župnik, g. Alfonz Grojzdek. — Staršem čestitamo, punčki pa želimo vse dobro v življenju!

nizozemska

LINDENHEUVEL

G. Anton Kropivšek ml., diplomirani pevodnja, je *popeljal pred oltar* svojo nevesto gdč. Marion Caesems. Svatbe se je udeležila vsa naša skupnost v tem kraju. Novoporočencema iskreno čestitamo in ji-

ma želimo obilje božjega blagoslova na skupni poti. G. Antonu želimo še posebej lepih uspehov v svojem glasbenem udejstvovanju.

HEERLERHEIDE

V začetku tega meseca se je g. Gril Franc, predsednik krajevnega društva sv. Barbare, podvrigel *težki operaciji*. Želimo, da bi poseg zdravnikov dobro uspel.

V bolnici v Heerlenu se zdravi tudi rojakinja ga. Belussi. G. Martin Romih je po zlomu bolne noge v kliniki za onemogle. Obema sodelavcema pošiljamo posebne pozdrave z željo, da bi si čimprej opomogla.

Častni član društva: Pod belgijsko rubriko tega lista smo v novembru sporočili, da je „Slomšek“ na 22. Slovenskem dnevu letos imenoval g. Franca Grila za častnega člana v priznanje za veliko skrb za slovensko skupnost na tem področju in za lep zgled našim mlajšim. Pred leti je g. Grilu nepričakovano umrl 20-letni sin Niko. Teden dni po tem žalostnem dogodku je bil v Belgiji Slovenski dan. G. Gril je rekel svoji ženi: „Kaj bi jadikovala doma! Pojdiva v Eisden, tam so dobri ljudje, tam naju potrebujejo!“... Tega duha sodelovanja in solidarnosti naj bi se navzeli vsi naši rojaki. Lepe ideje potrebujejo sodelavcev. Dolgoletna skušnja nas uči, da ima Kocbek prav, ko je zapisal: „Narodna kultura je velika in močna, če so njeni pripadniki svobodni in močni

ljudje“. Svobodni in močni! S hlapčiki in slabiči nima kultura kaj početi.

švedska

GÖTEBORG

Göteborgska katoliška župnija ima blizu deset tisoč katoličanov, od teh je skoraj šeststo Slovencev. Paleta raznih dejavnosti v župniji je zelo obsežna. Pastoralno delo pomaga voditi cerkveni in župnijski svet. Levji delež veroučnega dela nosi Društvo za otroško dejavnost ter göteborgski mladi katoličani. Skavti imajo dve skupini: minores in majores. Posebna skupina pripravlja božični sejem, ki je vsako leto na prvo adventno nedeljo. Pravi jo, da je od vseh v Göteborgu najbolj zanimiv, saj so člani župnije zbrani z vseh vetrov sveta in se to pozna v raznolikosti zamisli in izdelkov, ki so naprodaj. Izkupiček sejma je v veliko pomoč pri kritju stroškov katoliške šole, kjer je tudi več slovenskih otrok deležnih osnovnošolske modrosti. K župniji spada tudi študijski center Johannesgarden. Tam je cela vrsta tečajev. Letos so prvič poskusili s tečajem za zaročence, ki se dobro obnese in ga od zdaj naprej mislijo redno prirejati. Tečaj ni namenjen le göteborgski župniji, udeležujejo se ga zaročenci iz vseh krajev Švedske. Že eno leto lepo deluje neokatehumenat, po

ustaljeni Švedski navadi pa se manjše skupine zbirajo k različnim študijskim krožkom.

V nedeljo, 7. novembra, je že tako razvejana dejavnost postala še za spoznanje pestrejša. Slovensko oltarno občestvo je po maši izbralo svoj dušnopastirski svet. Njegova glavna naloga bo poskrbeti, da bomo čimbolj na tekočem o dejavnostih in možnostih sodelovanja v župniji. Župnija ima veliko sodelavcev in kot je videti tudi precej delovnih skupin, ki pa na žalost dostikrat niti ne vedo druga za drugo.

Dušnopastirski svet bo lahko v veliki meri pomagal, da se bomo Slovenci še bolj bogato vključevali v občestvo božjega ljudstva v Göteborgu.

švica

Ustoličenje baselškega škofa — Praznik Vse svetnikov (1. nov.) je imel letos za baselško škofijo poseben značaj. Ta dan je namreč dotedanji pomožni škof dr. Otto Wüst nastopil svojo službo kot redni škof baselške škofije. Slovesnost ustoličenja je bila skrbno pripravljena in izpeljana.

Mašo, ki se je začela ob 10.30, je med besednim bogoslužjem vodil dotedanji redni baselški škof dr. Anton Hänggi. Po njegovem nagovoru (po evangeliju) je bilo branje papeževega odloka o postavitvi novega škofa. Zdaj je prišel najznačilnejši trenutek ustoličenja: novi škof je zmolil apostolsko veroizpoved, škof A. Hänggi pa mu je zatem kot svojemu nasledniku izročil (približno 400 let staro) škofovsko palico s pristrčnimi besedami, naj mu bo v znamenje dobrega pastirja božjega ljudstva. Ko ga je nato še odpeljal k škofovskemu sedežu, se je po cerkvi razleglo burno ploskanje. Ne dogodi se vedno in povsod, da bi dotedanji škof mogel tako vpeljati v novo službo svojega naslednika, zato je tak primer nekaj izrednega. Povezanost in edinstvo z novim škofom so duhovniki in laiki izrazili po

svojih predstavnikih z obljubo zvestobe in pripravljenosti za sodelovanje.

V svojem nagovoru je škof za predrek škofije v krščanskem življenju zlasti poudaril *veselje in zaupanje*, ker sta to dve človekovi lastnosti, ki osvobajata voljo in sproščata korak.

Nato je bilo na vrsti pomembno dejanje: Predstavniki desetih kantono, kolikor jih spada v baselško škofijo, so izročili novemu škofu goreče sveče s kantonskim grbom, ki so potem gorele med evharističnim slavljem. Goreče sveče — plameneča hotenja!

Kot pred mašo se je tudi po njej razvil spreved približno 100 somaševalcev (škofov, opatov in drugih duhovnikov) pa še mašnih pomočnikov in častnih gostov ter se pomikal nazaj v župnišče.

Slavnost se je nadaljevala in končala s skupnim kosilom povabljenec, kjer je bilo izrečenih nešteto želja...

Bog daj novemu škofu pri vodenju škofije svojo pomoč in blagoslov zlasti v obliki trdnega upanja in vedrega veselja!

Izseljenska nedelja v Baslu — Letočno izseljensko nedeljo smo obhajali malo drugače kot prejšnja leta. G. župnik župnije sv. Antona v Baslu nas je povabil, da bi z njegovimi župljani sodelovali pri njihovi maši.

Seveda smo se na to tudi pripravili in pred mašo vadili naše pesmi. Na začetku bogoslužja je domači g. župnik pozdravil vse vernike in predstavil Švicarjem našo slovensko skupino. Med mašo smo slovensko zapeli Slavo, Vero in obhajilno pesem, očenaš in zahvalno pesem na koncu maše pa vsak v svojem jeziku. Pridigal je naš p. Damijan in poudaril pomen sodelovanja različnih narodnosti tudi pri bogoslužju, da se tako različnost res lahko odraža v edinosti. Sproti je prevajal g. Pernuš in se na koncu švicarskim vernikom lepo zahvalil za njihov velik dar za zidavo cerkve v Kisovcu. Da bi bil lepši slovenski zaključek, smo na koncu maše zapeli še litanije Matere božje z odpe-

vi. Nekaterim se je to zdelo malo predolgo, pa jih je g. župnik na koncu potolažil: Slovenci si vzamejo čas za molitev in petje. Nato se nam je zahvalil za sodelovanje. Želel bi, da bi se res uresničila njegova izjava in bi nam nikoli ne bilo žal časa, ki ga dajemo Bogu med sveto daritvijo. Po maši nas je še prijazno povabil v župnijski dom na okrepcilo. Ob prijetnem kramljanju in pesmi nam je prehitro potekel čas in že smo se morali vrniti na svoje domove. S seboj pa smo odnesli zavest o bogastvu različnosti, spomin na lepo doživetje in upanje na kako podobno srečanje.

G. župniku iskrena hvala in Bog povrni za povabilo in postrežbo, vsem pa za sodelovanje!

Letos obhajamo božič na soboto. Na sveti večer, v petek, 24. decembra, bo v kriпти cerkve Guthirt v Zürichu polnočna maša ob 21. uri in v Oltnu v kapeli pri sv. Martinu.

Na božič, v soboto, 25. decembra, bodo maše v naslednjih krajih: v Amriswilu in Solothurnu ob 10. uri dopoldne, v Zürichu ob 16. uri popoldne in zvečer v Baslu.

Na Silvestrovo, 31. dec., bo maša v Schaffhausnu in v Baslu ob 17.30. Novo leto, 1. januar, bomo začeli z mašami v Solothurnu, Oltnu in v Zürichu ob uri kot ob nedeljah. Pridite v čimvečjem številu, da počastimo in se poklonimo božjemu Detetu. Na zadnji dan v letu pa se bomo zahvalili za vse dobrote, ki nam jih je Bog naklonil v letu 1982; v novem letu pa bomo prosili za božje varstvo za prihodnje leto.

Vsem rojakom in rojakinjam v Švici in drugod po svetu voščiti milosti polne božične praznike in srečno novo leto Slovenska misija v Švici.

**kupujte
berite
širite
našo luč**

slovinci ob meji

KOROŠKA

Zvečer 7. oktobra je celovski škof dr. Kapellari sprejel dijake 8. A razreda v škofijski palači in jih potem povabil na večerjo. S škofom so se pogovarjali o slovenskih in dijaških vprašanjih. — Pod geslom Upanje živeti in upanje dati so se zbrale slovenske katoliške žene v božjepotni cerkvi na Žihpoljah. — Nova cerkev v Št. Primožu je dobila nove zvonove, ki jih je 10. oktobra blagoslovil mons. dr. Krištof. — V enem letu, odkar deluje novi Tinjski dom, je bilo tam kar 326 različnih tečajev. — V Tinjah se je vršil 14. oktobra sestanek slovenske duhovniške Sodalitete. Navzoča sta bila celovski in mariborski škof. Sestanek je bil posvečen škofu Slomšku in svetniku Maksimilijanju Kolbeju. — Družba sv. Mohorja v Celovcu namerava graditi nov dijaški dom, kamor se bodo preselili dijaki, ki so sedaj nastanjeni v Marijanišču. — Na celovski univerzi se je vršil 22. in 23. oktobra simpozij pod naslovom Nič enotnosti med brati. Simpozij je bil posvečen vprašanjem odnosov večine do manjšine ob koroškem primeru. — Novi jugoslovanski

predpisi o prehodu čez mejo so zelo prizadeli slovenske trgovce ob meji, saj je prodaja nazadovala do 60%. — Pevski zbor Srce iz Dobrle vasi se je udeležil srečanja evropskih pevskih zborov v Güterslohu na Westfalskem. — V Selah je prosvetno društvo Planina 31. oktobra proslavilo 80-letnico prosvetnega dela v tej gorski vasi. — Ob 75-letnici ustanovitve Slovenske krščansko-socialne zveze je Krščanska kulturna zveza priredila v dvorani Doma glasbe v Celovcu srečanje mladinskih pevskih zborov. Nastopilo je 19 mladinskih skupin iz slovenske Koroške.

GORIŠKA

Slovenska osnovna šola na Livadi v Gorici je bila poimenovana po pesniku Otonu Župančiču. V šolski veži so mu postavili spomenik, ki je bil odkrit 10. oktobra. — Prosvetno društvo v Štandrezu pri Gorici je na občnem zboru podalo račun o delu. Živahna dramska skupina, ki je zaigrala na domačem in tujih odrih dve igri, je povabila tudi igralske skupine od drugod; delovna sta bila mešani in mladinski pevski zbor. Društvo ima svojo lastno glasbeno šolo. Priredilo je tudi več zabavnih prireditev, med katerimi je najbolj znana Praznik špargljev. — Števerjanski pevski zbor je obiskal slovenske rojake v Milanu. Spremljali so novomašnika dr. Rustjo, ki je tam kot nekdanji Milančan ponovil svojo novo mašo. —

Svet slovenskih organizacij, ki združuje vse krščansko usmerjene organizacije na Goriškem in Tržaškem, je sklenil, da bo priredil več predavanj, ki bodo posvečena zgodovini slovenskega katoliškega gibanja v 19. in 20. stoletju. — V Katoliškem domu v Gorici je bila 24. oktobra misijonska prireditev. Gojenke gospodinske šole iz Št. Jakoba na Koroškem so zaigrale versko igro Mirka Mahniča Franciškovo povečanje in trpljenje. — Tudi letos so 31. oktobra Goričani obiskali grobove Slovencev, ki so umrli med vojno v taborišču Gonars in položili vence. — V Katoliškem domu v Gorici je 27. oktobra bilo prvo predavanje o zgodovinskem delu slovenskih katoličanov na Goriškem. Predaval je prof. France Dolinar iz Rima o goriškem nadškofu in kardinalu Missiju.

TRŽAŠKA

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu je 18. oktobra obhajalo 120-letnico smrti škofa Slomška. O njem je predaval mariborski škof dr. Kramberger. — Močna skupina tržaških Slovencev se je udeležila 10. oktobra v Rimu proglasitve za svetnika Maksimilijana Kolbeja. — V Kulturnem domu v Trstu so 31. oktobra proslavili 30-letnico slovenskega skavtizma na Tržaškem. Skavti so pripravili lepo spominsko akademijo. Sodelovali so tudi skavti z Goriškega in zastopstvo s Koroškega. — K Slomškovi dnevom,

dragi bravci!

Na notranji strani sprednjih platnic so ponatisnjene besede Otona Župančiča:

„Naši sobi središče je kot,
naš strop izvira iz kota,
naše leto iz božiča,
naša družina iz svete Družine,
naša misel iz svetega Duha —
tako je hotel naš narod.“

Naš narod hoče še vedno, da izvira naše leto iz božiča, naša misel iz svetega Duha.

A te svoje volje v današnji slovenski stvarnosti ne sme uresničiti — božič je delovni dan, materializem (v katerem za svetega Duha ni mesta), „znanstvena“ osnova družbene ureditve.

Naš narod si ni nikdar v zgodovini pustil jemati svobode za svoje odločitve. In si je tudi nikdar ne bo. Od nikogar. Če je trenutno za nekaj časa glavo sklonil, to še ne pomeni, da si je pustil zlomiti hrbtenico.

Zgodovina piše dogajanja nepristransko. Nikomur ne privoščimo, da bi ga nekoč ona — to pa dokončno in za vselej — prikazala za klativca svobode našemu narodu.

Lep pozdrav!

Uredniki

(nadaljevanje s 13. strani)

V Beogradu ne ve nihče točno, kako globoko so se zadolžili. Na zadnji seji CK KPJ so sklenili ustanoviti komisijo, ki naj bi to točno preverila. Beograjska *Politika* je pisala o zmedi ne le v jugoslovanskem gospodarstvu, marveč „tudi v glavah“. Vsekakor je 22. oktobra vlada razvrednotila dinar za 20%.

Beograjski strokovni časopis *Ekonomski politika* je že navedel vsoto 28 milijard dolarjev, ki smo jih „preveč porabili“ — očitno so tu vključeni letošnji trgovinski dolgovi in posojila iz Vzhodnega bloka. Potem ko so se celó neuvrščeni arabski prijatelji Jugoslavije uprli, da bi ji še nadalje dobavljali nafto brez gotovine, teče tu sedaj le še sovjetska nafta.

Že nekaj tednov ni v prazne zbiralnike, bazene in napeljavo po ceveh pritekla za zdrave devize niti kapljica nafte. Zato naj bi bil blagovni promet, tako državno predsedstvo, preložen na železniško progo. Na to misel so prišli že pred precej časa prevozniki sami, kajti zaradi pomanjkanja deviz ni že dolgo tudi nobenih avtomobilskih gum več.

Namesto kurilnega olja morajo elektrarne kuriti s premogom. A tudi premoga ni več. Električni obtok se vselej znova zruši. Jeklarna v Skopju, odvisna glede energije od nemirnega področja Skoplje, je morala ugasiti od petih peči tri.

Televizija ugasne največkrat ob desetih zvečer. Iz kmečke Vojvodine je prišel predlog, da bi gnoj in slamo stiskali v opekaste ali jajčaste forme. Omejitev bencina nikakor ne zagotavlja, da bo odobreni bencin tudi mogoče dobiti: na Kosovu smejo le še funkcionarji tankati 40 litrov, v Sloveniji so omejili točenje bencina na 15 litrov, na Hrvaškem na 12,5 litrov.

Že v visokem poletju je na prehodni cesti skozi Jugoslavijo obtičalo na desetstisoče avtov. Stjepan Djureković, odgovorni direktor naftnega podjetja INA za preskrbo z nafto in bencinom, se je umaknil na Zahod — partijski tisk mu je na lovu za grešnim kozlom podtaknil,

da je s seboj odpeljal cel vagon tekočega goriva. Bil je prijatelj ministrov in direktorjev. Sedaj prodaja na Zahodu svoje znanje o oblasti; njegova prva knjiga o rdečih direktorjih Jugoslavije, ki jo je sam založil, nosi naslov: „Komunizem kot velika goljufija“.

O vzrokih gospodarskega poloma je bolj po pravici povedal gospodarski strokovnjak, ki živi v Jugoslaviji, Momčilo Bošković: „V preteklem desetletju je bila rast delovne proizvodnje nižja kot v predpreteklem, poleg tega pa mnogo nižja kot v industrijskih državah.“

Bošković je prek beograjskega radia govoril o nezadostnem upoštevanju zmožnih ljudi, napihnjem upravnem aparatu, pomanjkljivi oskrbi s surovinami in nadomestnimi deli, „slabem načrtovanju“. Glavno težavo je videl v pomanjkljivem prigravarjanju k delu: „V Jugoslaviji izostaja z dela dnevno blizu 300.000 ljudi.“

DER SPIEGEL, Hamburg, 25. okt. 82/158.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG:
**KREPKI UKREPI O HRANJENJU
V JUGOSLAVIJI**

Po sedanjih ukrepih jugoslovanskega parlamenta si lahko jugoslovanski občan komaj še lahko privošči razkošje potovanja v tujino: za prvo potovanje mora položiti v banki 5000 dinarjev — nekako pol svoje plače — za eno leto brezobrestno, kar ob današnji stopnji inflacije pomeni 30 do 40% izgube tega denarja. Za nadaljnja potovanja mora plačati vsako pot po 2000 din. več.

Ta ukrep je le najizrazitejši del celega snopa ukrepov, ki prinaša Jugoslovanom velike omejitve in bremena, ne da bi bile na drugi plati v sistem sprejete kakšne ustvarjalne izboljšave.

Odredili so ostre omejitve za električni tok. Razsvetljava cest bo zmanjšana za polovico, svetlobne reklame bodo odpravljene. TV-program se bo med tednom končal ob 22. uri. Nogometne tekme ob sojni luči bodo le še izjema. Najbrž bo po nekaterih jugoslovanskih me-

stih tok za nekaj ur odklopljen, po načelu mestnih četrti kakor v Romuniji. Potrošniška posojila bodo skrčena. Strogo prepovedano bo plačevati z devizami. Menijo, da je letos pol deviz iz turizma teklo naravnost v žepe zasebnikov, medtem ko jih je teklo lani nekako eno tretjino.

Ljudje za sedaj še čakajo. Načelo „odprte meje“ je veljalo doslej kot eden najvažnejših sadov spora z Moskvo. Tudi na obmejnih področjih Avstrije in Italije so odzivanja na nove ukrepe neugodna. Opozarjajo tudi na neprijetne posledice za narodne manjšine na obeh straneh meje, posebno za Italijane v Istri in na slovenskem obalnem področju, pa tudi za Slovence v Trstu, Furlaniji in Koroški.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG, Frankfurt, 17. nov. 82/5.

KATOLIŠKI GLAS
**V SLOVENIJO SE JE VRNIL
STALINIZEM**

Vinko Telič ima sedaj 61 let. Rojen je bil v bližini Cerknice na Notranjskem. Ko se je pojavilo partizanstvo v njegovih krajih, je imel nekaj nad 20 let. V družini je bilo šest otrok. Partizanom očitno družina ni bila pogodu. Svetovnonazorsko je bila pač drugače usmerjena. Ugrabili so enega Vinkovih bratov. Ni se več vrnil. Družina se je tako opredelila za vaše straže, tj. protikomunistične prostovoljne oddelke, pozneje za domobranstvo. Oče je kasneje padel, Vinko in eden od bratov pa sta se z drugimi domobranci po 8. maju 1945 umaknila na Koroško. Bila sta nato vrnjena kot deset tisoč drugih domobrancev konec maja istega leta. Vinku Teliču je uspelo rešiti se s tem, da je skočil iz vlaka, brat pa je moral kupo trpljenja izpiti do dna. Končal je v kočevskih gozdovih.

Vinko Telič je ostal na Koroškem. Poročil se je s Slovenko in živi z družino v vasi Letina pri Šmihelu nad Pliberkom. Od leta 1965 je avstrijski državljan. Ves čas se je vneto udeleževal v vrstah slovenske katoliške prosvete in bil somišljenik Narodnega sveta koroških Slovencev. Ni čudno, da je zato njegov

predsednik dr. Matevž Grilc zanj interveniral med obravnavo s posebnim pismom. Isto je storil nekdanji predsednik levičarsko usmerjene Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter. Oba sta imela za umestno, da posredujeja v obtoženčev prid. Pač nista bila prepričana o njegovi krivdi.

Praden je Vinko Telič dobil avstrijsko državljanstvo, je moral dobiti izbris iz jugoslovanskega. In ga je dobil brez težav. Le kako je bilo to tedaj mogoče, če je storil domnevne zločine, zaradi katerih je bil sedaj obsojen? Znano je, da jugoslovanske oblasti temeljito prerešetajo preteklost vsakogar, ki prosi za omejitvi izbris. Pri Teliču niso našle nič takega, kar bi ga obtoževalo.

Ko je Telič zvedel, da v Jugoslaviji pripadništvo k protikomunističnim oddelkom ni več kazensko preganjano, je hotel to sam preveriti pri jugoslovanskem konzulatu v Celovcu, kjer so mu to potrdili. Od tedaj je redno hodil v domače kraje.

Očitno pa njegovo vračanje nekaterim domačinom ni bilo všeč. Očitek vesti? Zavist? Sovrašтво od prej? Vsekakor so vložili ovadbo zoper njega in ga obdolžili raznih zločinov za čas, ko je bil domobranec.

Ko se je vračal 9. septembra lani z obiska pri sorodnikih, ga je policija na podlagi te ovadbe prijela na mejnem prehodu Ljubelju. Odveden je bil v preiskovalni zapor v Ljubljani, kjer se je 18. avgusta letos pričelo sojenje, ki se je 6. oktobra končalo z obsodbo. Vinko Telič je prejel 15 let zapora za tri obtožbe: da je ustrelil ranjenega partizana, da smrti pretepel nekega domačina in da je v zaporu pretepel neko 17-letno aktivistko OF.

Priče, ki so ga obtoževale, so napravile vtis, da govorijo po naročilu, kot „sem slišal od drugih“, „zdi se mi, da je bilo tako“, „pravili so“ in podobno. Obtoževanje je torej sloanelo na pričanjih iz tretje roke. Nekateri od prič so bile v času dogodkov še otroci.

Vse obtožbe je Telič odločno zanimal. Ko je na procesu neka partizanska aktivistka in neposredna sosedka obtoženemu Teliču očitala, da jo je iskal, ona pa se mu je skrila, ji je Telič odvrnil, da jo je iskal samo zato, da bi zvedel, zakaj je po njeni krivdi moral iti v internacijo: ovadila ga je bila Italijanom.

Slovensko časopisje procesu ni dajalo preveč poudarka. Proces je bil pač izsiljen. Slovenski partiji tudi ni bilo prijetno, da se je v Avstriji, zlasti pa na Koroškem, o procesu toliko pisalo, seveda v prid Teliču. Vse pa je začudila stroga obsodba. V avstrijskem tisku je završalo in ogorčenje je splošno. Premnogi se sprašujejo: le kdo je hotel s tem procesom nekaj iztržiti?

Kot ironija pa zveni poročanje v ljubljanskem DELU 7. oktobra 1982: „Kot olajševalno okoliščino je sodišče nedvomno upoštevalo obtoženčev težko življenje pred vojno in neoporečno obnašanje po vojni na avstrijskem Koroškem, kjer si je ustvaril družino, pri čemer je bilo ponovno poudarjeno, da v imenu žrtev ne moremo, ne smemo in nikdar ne bomo pozabili grozovitih ubojev, ki jih je zagrešil kdorkoli izmed domačih okupatorjevih sodelavcev med drugo svetovno vojno.“

Dokler se bodo v Sloveniji postavljali na tako stališče, je jasno, da tudi druga stran ne bo mogla, niti smela pozabiti številnih umorov, ki so jih partizani povzročili med prebivalstvom — kar je ravno rodilo protikomunistične oddelke in kasnejše domobranstvo —, zlasti pa množičnega pokola 10.000 razoroženih domobrancev ob koncu vojne, ki so brez sodnega procesa bili pomorjeni v Teharjih, Škofji Loki, Kočevskem Rogu in še na toliko drugih krajih.

Proces proti Vinku Teliču ponovno dokazuje, da so še vedno v Sloveniji ljudje, ki jim ni do pomirjenja in sprave. Kako drugače bi lahko bilo, če bi se sedanji oblastniki ravnali po zgledu iz Španije, kjer je državljanska vojna že šla v pozabo, ker so znale oblasti dati priznanje borcem z ene in druge strani, ko so v Dolini padlih (El valle de los Caídos) postavile svetišče v spomin vseh, ki so padli, frankistom in republikancem, svojcem padlih pa dale iste pravice. Zakaj kaj takega, kar je bilo mogoče v desničarski Španiji, še vedno ni mogoče v „napredni, demokratični, socialistični“ Jugoslaviji? Je mar „naprednost“ prav v mržnji in neodpuščanju? Nam se to zdi vztrajanje na preživljenem stalinizmu.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst,
14. okt. 82/2.

nekaj misli izpod domačih svisl po pavlihu

PRITEGNITE PASOVE, LETIMO V LEPŠO PRIHODNOST!

Včasih je narod bajke pripovedoval, zdaj jih poslušaj.

VREDNOST PRAKSE NAJBOLJ POUДАРJAJO TISTI, KI SI SVOJ LJUBI KRUHEK SLUŽIJO S TEORIJO.

Zadolžili smo se za boljše življenje, ki se bo začelo takrat, ko bomo vrnili dolgove.

OB SLOVESNEM ODPRTJU SLEHERNEGA NOVEGA OBRATA GOVORIMO O POMEMBNI DELOVNI ZMAGI, LETO IN DAN PO TISTEM PA O ZGUBI.

Nikar preveč ne krajšajmo delovnega časa, saj nazadnje ne bomo mogli stlačiti vaj niti vseh sestankov!

DOMOVINA, TI SI KAKOR SLAVJE!

Bili bi dobro obveščeni, ko nas ne bi toliko informirali.

PO HIERARHIČNI LESTVICI NI VRNITVE, JE LE PADECI.

Srp in kladivo sta grafični prikaz njegove kariere: ropotal je in žel uspehe.

KO SE POSUŠI GOSPODARSKA VEJA, JE TO KOLEKTIVNA BERAŠKA PALIČA.

Nekega dne je veter zapihal v našo smer, pa smo spoznali, kaj vse smo izgovorili v veter.

V SOSEDNJI OBČINI JE POMANJKANJE STVARI MNOGO BOLJE ORGANIZIRANO KOT V NAŠI.

oglasi

• Dragi rojaki! Za vašo SELITEV v domovino se vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

• Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—; velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH vam uradno uredi pre-

vode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.

• PRODRAM zazidljivo PARCELO v okolici Celja, z lokacijskim dovoljenjem, primerno za obrt, možnost stanovanjske hiše, delavnice, garaže, skladišča. — Jože Jager, Ständlerstr. 20, D-8000 München 90. Tel. 68 82 14.

• PRODRAM takoj vseljivo polovico hiše (pritličje) v Škofljici pri Ljubljani. Hiša je na sončni strani z 800 m² zemlje in je primerna za obrt. — Pojasnila: Franc Ivanek, Knappenstr. 11, 41 Duisburg 17, BRD, tel. 0 21 36 - 12 5 69.

• Ugodno PRODRAM večjo enodružinsko hišo z velikim dvoriščem in vrtom v Litiji (10 min. od žel. postaje). Hiša ima 8 sob, centralno kurjavo, garažo, 2 kleti, v prizidku pa neopremljeno delavnico (75 m²). — Pojasnila daje Jože Planinšek, Hattersheimerstr. 8, 6 Frankfurt, BRD, tel. 06 11 - 73 82 504.

• Slovenci v severni Nemčiji! URADNE PREVODE dokumentov iz slovenščine in pisane prošnje vam izvršuje Z. Masius, 2412 Hammer, tel. 0 45 42 - 13 15, BRD.

• PRODRAM parcelo v Kamnici pri Mariboru. — Informacije dobite po telefonu: 0 62 51 - 39 5 02, BRD, po 18. uri.

• PRODRAM štirisobno stanovanje v stolpnici v Ljubljani-Šiška z dvema garažama. — Pojasnila po telefonu 089 - 83 49 302 v Münchnu, BRD.

• Pritlično enostanovanjsko hišo s parcelo ugodno PRODRAM. Velikost hiše je 7,5 x 8,5 m, dograjena 1965 in ima lepo lego ob glavni cesti blizu Pragerskega. — Interesenti se obrnite na: Stanko Ptičar, Cannstatter Str. 62, BRD-73 Es.-Mettingen, tel. 07 11 - 32 57 94.

• SLOVENEK, 36/178, temnolas in z brado, nealkoholik, nekadilec, na delu v ZRN kot voznik tovornjaka, želi spoznati pošteno dekle za skupno življenje. Slika zaželeno. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino kot je navedena v temnem pasu spodaj. (Št. 7)

cene NAŠE LUČI v novem letu

Kljub temu, da se je sredi tega leta poštnina v ZR Nemčiji zvišala za 33% in da bo zato v novem letu stalo pošiljanje revije posameznikom 2 marki več, ostaja naročnina v ZR Nemčiji nespremenjena. Zunaj Nemčije je naročnina v novem letu spremenjena le v obsegu, v katerem so bile valute posameznih držav prilagojene nemški marki. Nove cene zunaj ZR Nemčije so torej:

BELGIJA 400 fran.
FRANCIJA 60 fran.

ITALIJA 12.000 lir
ŠVEDSKA 60 kron

V ostalih državah ostanejo cene nespremenjene.

Uprava NAŠE LUČI

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

včasih misliš, da se ti življenje smehlja, pa se ti le smeje!

„Kje imaš spričevalo?“

„Posodil sem ga Tomažku, da bo z njim prestrašil starše.“

o

Iznajdljivi optik je v izložbo obesil tale napis: „Če ne morete prebrati, kar tu piše, vstopite, ker je zadnji čas, da si kupite očala!“

o

Pijanček premišljuje: „Predvčerajšnjim sem prišel domov včeraj. Včeraj sem prišel domov danes. Le kdaj bom prišel domov jutri?“

o

Med vinogradniki.

„Letos ga bom pridelal kakšnih 100 hektolitrov.“

„Koliko ga boš pa od tega prodal?“

„Najmanj 130 hektolitrov. Ostalo bo za doma.“

o

„Kako je Majdin mož majhen!“

„Ja, ampak odkar se je poročil, se mu je obraz že podaljšal.“

o

Bilo je med vojno v Sloveniji.

Na eni strani so stali na hribu Italijani in vpili: „Fašisti, fašisti!“ Na drugi strani doline so stali partizani in vpili: „Komunisti, komunisti!“

Ljudje v dolini so slišali odmev: „Isti, isti!“

o

Dva kmeta sta se v krčmi precej na glas prepirala o tem, kakšna je razlika med miličnikom in oslom. Mimo krčme

je prišel miličnik in skoz odprto okno slišal prepir. Brž je vstopil v krčmo in kmeta vprašal: „No, kakšna je razlika med miličnikom in oslom?“

Prepirljivca sta brž v en glas hitela: „Nobene, nobene!“

Miličnik: „Prav. Ko bi rekla, da je kakšna, bi vama že pokazal.“

o

„Kaj pa je vašega moža pobralo?“

„Goba.“

„Strupena?“

„Ne, tista v želodcu, ki ji je vsa leta tako prilival.“

o

„Jaz sem se že trikrat zastrupil z gobami.“

„Pa jih vseeno še vedno hodiš nabit?“

„Ja, a le še za druge.“

o

On: „Draga moja, čisto na koncu sem: sem ob službo, pa tudi denarja nimam več.“

Ona: „Ne kvari si živcev zaradi tega! Imela te bom vedno rada, tudi če te nikdar več ne vidim.“

o

Časopisna vest na Škotskem:

„Na cesti sta trčila dva taksija. Ranjenih je bilo vseh 20 potnikov.“

o

Učiteljica: „Boštjan, kako imaš roke umazane!“

Boštjan: „Nič se ne vznemirjajte, gospodična: ko bi videli šele moje noge!“

o

„Pavel, sedaj si že v tretjem razredu, in čas je, da me nehaš tikati. Za kazen mi napiši do jutri petdesetkrat: Svojega učitelja ne smem tikati.“

Drugo jutro izroči Pavel učitelju napisano kazen.

„Zakaj si pa stavek napisal sto-krat?“

„Zaradi tebe.“

o

Tajnica je napisala uradno pismo dokaj nejasno. Šef jo pokliče in ji pove:

„Ali ne veste, da je človek, ki ne zna razumljivo govoriti ali pisati, bedak? . . . Ali ste me razumeli?“

„Ne.“

o

Novi ravnatelj norišnice vpraša bolnika: „Zakaj ste pa vi tukaj?“

„Sem me je dala zapreti moja žena, ker imam rajši najlonske nogavice kot volnene.“

„Kaj je pa to posebnega? Tudi jaz jih imam rajši.“

„Res? A kako jih imate rajši pripravljene: s špinačo ali s paradižnikovo mezgo?“

o

Polica j ustavi na cesti star avto.

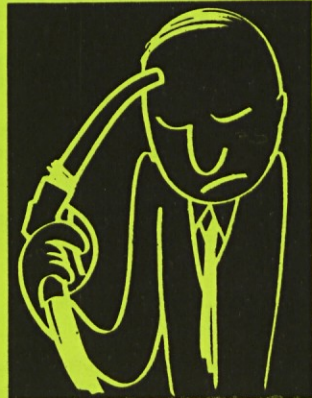
„Kako sploh veste, koliko vozite na uro, ko imate števec razbit?“

„O, vem: ko vozim 30 km na uro, se tresejo odbijači; ko vozim 40 km na uro, se tresejo vrata; ko vozim pa več, se tresem jaz.“

o

Natakar piše račun gostu: „Zrezka vam ne bom zaračunal, ker je ostal cel, plačati pa boste morali zvite vilice, zlomljen nož in počen krožnik.“

od doma

Po PAVLIHU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22959).

Štefan Ferenčak SDB, Don-Bosco-Gasse 14, 1080 Wien XXIII.
(Tel. 0222 - 67 25 99).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Dr. Franc Felc, Foyer Notre-Dame, 57500 Saint-Avold. (Tel. (8) 792 12 92).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe,
57800 Freyming-Merlebach.

Diakon Jože Kamin, Presbytère Catholique, 1 rue de la Merle,

57800 Freyming-Merlebach. (Tel. (8) 704 77 43).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizo-
zemske: 09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolic, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).